

Plan van aanpak, met het oog op morgen

Cameratoezicht in Amsterdam Zuidoost

- Werkdocument -

Amsterdam, 19 september 2001

Van Dijk, Van Soomeren en Partners BV
Axel van Pel

Met medewerking van:
Sander Flight

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Uitgangspunten plan van aanpak	3
2	Beleidsmatig kader	5
2.1	Cameratoezicht in de openbare ruimte	5
2.2	Cameratoezicht in de semi-openbare ruimte	5
3	Juridisch kader	7
3.1	Wet Bescherming Persoonsgegevens	7
3.2	Wet Politiregisters	7
4	Werkgroep Cameratoezicht	8
5	Operationele opzet	9
5.1	Nader in te vullen punten	9
5.2	Coördinatiefunctie politie	9
5.3	Materiële en personele aspecten	11
6	Communicatie	13
7	Planning en financiële onderbouwing	14
8	Evaluatie	15
9	Conclusie	16
	Bijlagen	17
Bijlage 1	Huishoudelijk reglement werkgroep cameratoezicht	18
Bijlage 2	Handreiking voor de werkgroep	20
Bijlage 3	Privacyreglement cameratoezicht openbare ruimte	28
Bijlage 4	Procedurehandboek cameratoezicht openbare ruimte	35
Bijlage 5	Evaluatieplan cameratoezicht openbare ruimte	42
Bijlage 6	Melding cameratoezicht semi-openbare ruimte	45
Bijlage 7	Procedurehandboek cameratoezicht semi-openbare ruimte	47
Bijlage 8	Evaluatieplan semi-openbare ruimte	53
Bijlage 9	Actiepuntenlijst	54

1 Inleiding

In Amsterdam Zuidoost wordt cameratoezicht op verschillende manieren en door verschillende instanties ingezet. Het Operationeel Overleg Beheer (OOB)¹ was de mening toegedaan dat de verschillende initiatieven niet goed op elkaar afgestemd waren, waardoor onvoldoende rendement uit dit instrument werd gehaald. Het OOB besloot een plan van aanpak te laten opstellen, op basis waarvan camera's en toezicht optimaal ingezet kunnen worden. Het gaat hier om cameratoezicht dat ondersteuning biedt bij de handhaving van de (openbare) orde en veiligheid in de openbare en semi-openbare ruimte² van Amsterdam Zuidoost. Cameratoezicht met een ander doel, zoals verkeershandhaving, milieuhandhaving en opsporingscamera's die door Justitie gebruikt worden, vallen buiten het plan van aanpak.

Aan onderzoeks- en adviesbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners (DSP) is gevraagd dit plan van aanpak te ontwikkelen. DSP is bij haar werkzaamheden begeleid door een commissie die door het OOB was ingesteld.

Bij de ontwikkeling van het plan van aanpak staan drie onderzoeksvragen centraal. Dit zijn:

- Op welke wijze kan het experiment met cameratoezicht in de openbare ruimte rond het winkelcentrum Kraaiennest effectief en efficiënt georganiseerd worden? Hier gaat het om de vraag aan welke organisatorische voorwaarden cameratoezicht moet voldoen, wat ook uiterst relevant is in het geval dat het experiment navolging krijgt.
- Hoe kan cameratoezicht in de flats van woningstichting Patrimonium (dit wordt hier aangeduid als semi-openbare ruimte) georganiseerd worden, zodat het aansluit op de organisatiestructuur van het cameratoezicht in de publieke ruimte?
- Hoe en onder welke voorwaarden kunnen verschillende initiatieven met cameratoezicht in de semi-openbare ruimte, buiten de flats van Patrimonium, samenwerken?

Globaal gesproken worden er dus drie niveau's van cameratoezicht onderscheiden: cameratoezicht in de openbare ruimte, in de flats van Patrimonium en op andere plekken in de semi-openbare ruimte.

1.1 Uitgangspunten plan van aanpak

Om een bruikbaar plan van aanpak te kunnen ontwikkelen, dient rekening te worden gehouden met praktische, juridische en beleidsmatige grenzen. Er is een uitgebreide oriëntatie uitgevoerd, om deze grenzen vast te stellen. Voor de openbare ruimte bestaat er reeds een gedetailleerd omschreven beleidskader. Dit kader wordt aangegeven in de nota 'Inzoomen op veiligheid, Camera-

Noot 1 Het OOB is een samenwerkingsverband tussen stadsdeel Zuidoost, politie Amsterdam-Amstelland, woningstichting Patrimonium en de centrale stad.

Noot 2 Onder semi-openbare ruimte wordt verstaan de ruimte die voor publiek vrij toegankelijk is maar onder privaat eigendom en verantwoordelijkheid valt.

toezicht in Amsterdam'³. Voor de andere kaders is nieuw onderzoek verricht, waarvan de resultaten in dit plan van aanpak zijn verwerkt.

Het OOB heeft aangegeven dat samenwerking en afstemming de centrale waarden in het plan van aanpak moeten vormen. Men kiest voor samenwerking omdat dit synergie oplevert, echter zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de verschillende verantwoordelijkheden van de deelnemende partijen. Daarnaast wordt het van belang geacht dat het plan van aanpak een realistisch karakter heeft: er moet worden uitgegaan van de huidige situatie.

De fundering van het plan van aanpak wordt gevormd door een set gemeenschappelijk gedeelde uitgangspunten. Deze uitgangspunten worden hieronder op een rij gezet.

- Het is wenselijk meer samenhang en afstemming te creëren tussen verschillende cameratoezicht-initiatieven.
- Er moet een effectieve en efficiënte organisatie van cameratoezicht-initiatieven komen.
- Er moet intensief worden samengewerkt tussen publieke en private partners, waardoor synergie optreedt.
- Het stadsdeel heeft een beleidsmatig coördinerende rol.
- De politie heeft een operationeel coördinerende rol, waarbij geen sprake is van enige verantwoordelijkheid ten aanzien van cameratoezicht in de semi-openbare ruimte.
- De overheid geeft de grenzen aan waarbinnen publiek-private samenwerking en de camera-initiatieven die hiermee verband houden georganiseerd worden.
- Camera-initiatieven blijven domein- en taakgebonden, inclusief de hierbij behorende verantwoordelijkheden en verantwoordelijkheidsstructuren.
- Over de organisatie, voortgang en resultaten van de samenwerkende camera-initiatieven wordt door partijen in het OOB overleg gevoerd.

Op basis van deze gedeelde uitgangspunten en binnen de hierboven genoemde kaders, is een gedetailleerd plan van aanpak opgesteld. Het plan is ver uitgewerkt met veel details, maar dit betekent niet dat lopende het ontwikkelingsproces geen verbeteringen of aanpassingen mogelijk zouden zijn. Integendeel; de gedetailleerde uitwerking van dit plan van aanpak is alleen bedoeld om een zo concreet mogelijk startpunt te bieden. De snelheid waarmee het plan kan worden uitgevoerd, is voor een groot deel afhankelijk van het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces. Indien het plan van aanpak wordt uitgevoerd, zal cameratoezicht op een meer effectieve en efficiënte wijze georganiseerd zijn.

Noot 3 De nota is opgesteld door stedelijke projectgroep cameratoezicht en is door de gemeenteraad vastgesteld op 14 maart 2001.

2 Beleidsmatig kader

2.1 Cameratoezicht in de openbare ruimte

Zoals in de inleiding is aangegeven bestaat er reeds een beleidskader voor cameratoezicht in de openbare ruimte. Het stedelijke beleidskader is neergelegd in de nota Inzoomen op Veiligheid, Cameratoezicht in Amsterdam. In deze nota is de volgende doelomschrijving gehanteerd:

De doelen van cameratoezicht, in het kader van een integraal veiligheidsplan, zijn:

- Het voorkomen van misdrijven en openbare orde problemen in de door de gemeenteraad van Amsterdam vastgestelde gebieden.
- Het verzorgen van adequate hulpverlening aan slachtoffers.
- Het verhogen van het gevoel van veiligheid in de gebieden.

Daarnaast is een doel:

- Ondersteuning bij opsporing van strafbare feiten.

Op stadsdeelniveau is ook een kader aangegeven dat van toepassing is op de organisatie van cameratoezicht in de openbare ruimte. Dit kader is neergelegd in het jaarplan integrale veiligheid 2001-2002 van het stadsdeel Zuidoost. Het benadrukt het feit dat cameratoezicht in de openbare ruimte onderdeel uitmaakt van een bredere aanpak van onveiligheid. Zo wordt aangegeven dat naast cameratoezicht ook de volgende instrumenten worden ingezet ter verbetering van de veiligheid:

- Tandem;
- Toolkit;
- Wijkveiligheidssteunpunten;
- Buurtregie en buurtgericht werken.

De organisatie van cameratoezicht in de openbare ruimte zal dan ook aansluiten op deze instrumenten. Het is van belang dat cameratoezicht politiek-bestuurlijke aandacht blijft houden. Door kritisch naar cameratoezicht te blijven kijken kan het nut en de noodzaak van cameratoezicht periodiek gezien worden. Vandaar dat bij de jaarplannen integrale veiligheid wordt aanbevolen telkenmale de plaats en samenhang van cameratoezicht ten opzichte van andere instrumenten aan te geven.

2.2 Cameratoezicht in de semi-openbare ruimte

Op cameratoezicht in de semi-openbare ruimte zijn minder strakke kaders van toepassing. Cameratoezicht is hier geoorloofd indien dit uitgevoerd wordt in het kader van beveiliging. Dat neemt niet weg dat het waardevol is om een terughoudend en weloverwogen beleid ten aanzien van cameratoezicht te voeren. Bij deze terughoudende benadering wordt cameratoezicht als aanvulling gezien op andere maatregelen. Het vormt het sluitstuk van een maatregelenarrangement. Om cameratoezicht te verankeren in het te voeren veiligheidsbeleid, wordt aanbevolen dat private partijen jaarlijks een veiligheidsrapportage opstellen. Op basis hiervan kan vervolgens een veiligheidsplan opgesteld worden. In dit veiligheidsplan worden prioriteiten en doelen aangegeven en de wijze waarop deze prioriteiten en doelen behaald kunnen worden. Om afstemming en samenhang tussen publiek en privaat veiligheidsbeleid te krijgen is het van belang dat de verschillende (integrale)

veiligheidsplannen op elkaar afgestemd worden. Bij deze afstemming vervult het stadsdeel een coördinerende rol.

Vanuit het oogpunt van afstemming wordt geadviseerd om bij cameratoezicht in de semi-openbare ruimte, zoals in dit voorbeeld voor de flats van Patrimonium, de volgende doelomschrijving te hanteren:

De doelen van cameratoezicht zijn:

- Het voorkomen van strafbare feiten en orde problemen in de aangewezen vrij toegankelijke ruimten en binnenstraten van de flats.
- Het verzorgen van adequate hulpverlening aan slachtoffers.
- Het verhogen van het gevoel van veiligheid in de aangewezen vrij toegankelijke ruimten en binnenstraten van de flats.

Daarnaast is een doel:

- Ondersteuning bij opsporing van strafbare feiten door de politie.

3 Juridisch kader

3.1 Wet Bescherming Persoonsgegevens

WBP voor semi-openbare ruimte

Met cameratoezicht worden persoonsgegevens verkregen en verwerkt. Immers: er worden beelden opgenomen waarop mensen te zien zijn. Om de privacy van personen te beschermen moet uitermate zorgvuldig met camera-toezicht omgegaan worden. Om een zorgvuldig gebruik van persoonsgegevens te waarborgen is de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) van kracht. Deze wet beschrijft de regels waaraan cameratoezicht in de semi-openbare ruimte moet voldoen.

3.2 Wet Politieregisters

WpolR voor openbare ruimte

Voor de verwerking van persoonsgegevens die primair ten dienste staan van een goede uitoefening van de politietaak, is speciale wetgeving van toepassing. Dit is de Wet politieregisters (WpolR). Momenteel is een aanpassing van de gemeentewet in voorbereiding, zodat cameratoezicht in de openbare ruimte wettelijk genormeerd wordt. De verwachting is dat voorgeschreven zal gaan worden dat cameratoezicht in de openbare ruimte onder de WpolR geplaatst dient te worden. Dit heeft tot gevolg dat de politie de regiefunctie ten aanzien van cameratoezicht in de openbare ruimte toebedeeld krijgt. In dit plan van aanpak wordt geanticipeerd op deze ontwikkeling.

Toegang tot de beelden

Omdat de privacyaspecten die verband houden met cameratoezicht zo belangrijk zijn, zullen slechts enkele personen toegang krijgen tot het opgeslagen beeldmateriaal. De buurtregisseur (en andere door de korpsbeheerder aangewezen politiefunctionarissen) hebben toegang tot de video-opnamen van de openbare ruimte. Voor de opnamen in de flats is dat de districtcoördinator van Patrimonium. Cameratoezichthouders hebben geen toegang tot het opgeslagen beeldmateriaal. Zij kijken live mee en besturen de camera-apparatuur, maar kunnen dus niet de beelden terug kijken. De beelden worden vier dagen bewaard, waarna ze worden vernietigd. Hiervan wordt afgeweken indien de politie de beelden nodig heeft bij een opsporingsonderzoek.

In bijlage 3 en 6 worden de verschillende verplichtingen die de juridische regimes voorschrijven verder uitgewerkt.

4 Werkgroep Cameratoezicht

Synergie wordt bereikt wanneer er wordt samengewerkt. Deze samenwerking kan op verschillende niveaus en op verschillende wijzen plaatsvinden. Zo kunnen publieke en private partijen samenwerken door een stichting op te richten, zoals dat veelal op bedrijventerreinen gebeurt. Ze zijn dan verenigd in een rechtspersoon. Het kan echter ook wat minder innig: er kan een convenant tussen partijen worden afgesloten of samenwerkingsafspraken.

Beleidscoördinatie bij het stadsdeel

In Zuidoost bestaat reeds een samenwerkings- en overlegorgaan: het OOB. Het lijkt dan ook logisch hierbij aan te sluiten. Het OOB kan overleg voeren over de voortgang, uitvoering en afstemming tussen verschillende cameratoezichtprojecten in een door haar ingestelde werkgroep. Het ligt voor de hand dat de door het OOB voor dit onderzoek ingestelde 'begeleidingscommissie cameratoezicht' de rol van 'werkgroep cameratoezicht' toebedeeld krijgt. Het is waardevol om formeel de positie en organisatie van de werkgroep te regelen. Dit schept duidelijkheid en voorkomt misverstanden. Daarnaast heeft deze formalisering ook een symbolische functie: het onderstreept het belang van samenwerking. In de werkgroep heeft het stadsdeel een belangrijke functie op het vlak van beleidscoördinatie. Zij levert de voorzitter van de werkgroep. In bijlage 1 is een huishoudelijk reglement opgenomen. In dit reglement wordt aangegeven op welke wijze de positie en organisatie van de werkgroep geregeld kan worden.

5 Operationele opzet

5.1 Nader in te vullen punten

De werkgroep heeft een belangrijke functie bij het uitzetten van de 'piket-paaltjes' van cameratoezicht. Er moeten echter nog wel de nodige besluiten worden genomen. Besluiten zoals:

- Het niveau van cameratoezicht in de openbare ruimte en semi-openbare ruimte, inclusief de tijden waarop live wordt meegekeken.
- Na te streven opvolgingstijden na geconstateerde incidenten.
- Wanneer volgt de politie incidenten op en wanneer toezichthouders.
- De inzet van een bepaald type cameratoezichthouders (toezichthouders of beveiligingsbeambten, dit kan overigens verschillen per toezichtcentrale).
- Kwaliteitseisen ten aanzien cameratoezichthouders.
- Huisvesting van cameratoezichthouders (toezichtcentrales wel of niet in hetzelfde pand) en beveiligingseisen ten aanzien van de huisvesting.
- Samenwerking en afstemming met andere cameratoezichtprojecten in de semi-openbare ruimte.

Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal van de bovengenoemde punten. Een verdere uitwerking treft u aan in bijlage 2 'Handreiking voor de werkgroep'.

Live toezicht en opnemen van de beelden

De beelden worden 24 uur per dag opgenomen. Daarnaast worden de beelden live bekeken gedurende bepaalde tijden. Om exact de tijden te kunnen bepalen waarop live meegekeken moet worden dient inzicht te bestaan in:

- De tijden waarop de objectieve en subjectieve onveiligheid het hoogst is (blijkend uit analyse);
- Het beschikbare budget voor cameratoezichthouders.

Opvolgingstijden

Een snelle opvolging op waargenomen incidenten is van belang voor een goede uitvoering van cameratoezicht. Het vertrouwen van het publiek in cameratoezicht daalt wanneer er niet of veel te laat gereageerd wordt op een incident. Uit (Brits) onderzoek is gebleken dat juist een snelle reactie na een incident de preventieve waarde van cameratoezicht flink doet toenemen. Vandaar dat het maken van goede afspraken met de politie, de dienst Stads-toezicht en andere toezichtorganisaties hierover waardevol is. Idealiter zou gestreefd moeten worden naar een maximale opvolgingstijd van 5 minuten na een gedane melding.

5.2 Coördinatiefunctie politie

De politie vervult een spilfunctie op het gebied van veiligheidszorg. De politie is belast met de handhaving van de openbare orde, opsporen van strafbare feiten en hulpverlening. Dit kan zowel plaatsvinden in het publieke domein als in het private domein. Het lijkt dan ook logisch om de politie een operationeel coördinerende rol te laten vervullen bij de afstemming tussen cameratoezicht in de openbare ruimte en semi-openbare ruimte. Dit kan in het belang zijn van een goede uitvoering van de politietaak. Degene die op buurtniveau reeds een coördinerende functie vervult is de buurtregisseur. Geadviseerd wordt aan te sluiten op deze praktijk van alle dag.

Coördinatie als regie

Coördinatie ten aanzien van cameratoezicht in de openbare ruimte moet opgevat worden als regie, dat een stapje verder gaat dan coördinatie. Onder regie wordt hier verstaan de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse organisatie van cameratoezicht, zonder dat de politie met de directe dagelijkse leiding belast is. Die is namelijk in handen van een met leiding gevende taken belaste functionaris van de uitvoerende organisatie. De uitvoerende organisatie levert bij de politie alle relevante informatie zodat zij haar regietaak naar behoren kan uitvoeren. Onder de regiefunctie valt ook dat de politie zelf haar inzet, die verband houdt met cameratoezicht, bepaalt.

Coördinatie als informatiepositie

De coördinatie van de politie ten aanzien van cameratoezicht in de semi-openbare ruimte, moet vooral opgevat worden als het innemen van een informatiepositie. Deze positie houdt nadrukkelijk niet in dat de politie ook maar enige verantwoordelijkheid toebedeeld krijgt. Zij neemt slechts kennis van de uitvoering van cameratoezicht in de semi-openbare ruimte. Hierbij kan de politie advies geven over de dagelijkse organisatie en uitvoering van werkzaamheden, indien dit in het belang is van een goede uitvoering van de politietak. De verantwoordelijkheid voor cameratoezicht ligt bij de opdrachtgever, zoals bijvoorbeeld Patrimonium. De districtscoördinator van Patrimonium is belast met de dagelijkse leiding over het cameratoezicht in de flats. Hij vormt dan ook een belangrijke gesprekspartner voor de buurtregisseur.

In de praktijk komt de coördinatiefunctie van de politie via drie manieren tot stand, namelijk door:

- Briefing en debriefing van cameratoezichthouders;
- Regie ten aanzien van eigen inzet bij opvolging;
- Sturing op basis van aangeleverde elektronische dienstrapportages.

Deze 'coördinatie-instrumenten' worden hieronder verder uitgewerkt.

Briefing en debriefing

De buurtregisseur van de politie woont de briefing en debriefing bij van cameratoezichthouders. Hij doet dit met een frequentie die door hem wenselijk wordt geacht. Indien noodzakelijk levert hij een inhoudelijke bijdrage aan de briefing en debriefing. Ten aanzien van de openbare ruimte zijn aanwijzingen van de buurtregisseur dwingend.

Bij cameratoezicht in de semi-openbare ruimte zijn de aanwijzingen van de buurtregisseur een advies aan de opdrachtgever. De opdrachtgever kan vervolgens de aanwijzingen dwingend opleggen aan de uitvoerende organisatie.

Politie bepaalt zelf haar inzet

Een goede opvolging van incidenten is een voorwaarde om cameratoezicht tot een succes te maken. Vandaar dat goede afspraken met de politie van belang zijn: wanneer de nood aan de man is, moet de politie snel kunnen reageren. Het is echter niet altijd noodzakelijk dat de politie uitrukt. In bepaalde situaties kunnen heel goed toezichthouders gestuurd worden. Op basis van een opschalingsprocedure wordt bepaald of toezichthouders of de politiemensen een incident opvolgen. Dit kader moet nog vastgesteld worden.

De opschalingsprocedure houdt in dat het in eerste instantie toezichthouders zijn die opvolging geven aan een waargenomen incident. Hiertoe kan de cameratoezichthouder met behulp van communicatiemiddelen de toezichthouders direct aansturen. Hiervan wordt afgeweken bij situaties waarbij het

overduidelijk is dat de komst van de politie dringend gewenst is, zoals bij een mishandeling of beroving. Indien deze omstandigheden zich voordoen worden de beelden direct doorgezonden naar het bureau Ganzenhoef. Op dit bureau bestaat een voorziening zodat de dienstdoende politieman of -vrouw mee kan kijken. De politiefunctionaris kan vervolgens de bediening van de camera's van de cameratoezichthouder overnemen. Op basis van het beeldmateriaal besluit de politiefunctionaris over de wijze en omvang van de politie-inzet. Op deze manier heeft de politie de regie met betrekking tot de wijze van inzet van politiecapaciteit.

Bepaalde situaties bevinden zich op het snijvlak tussen politie-inzet en inzet van toezichthouders. In deze gevallen neemt een met leidinggevende taken belast persoon in de toezichtcentrale het besluit of de beelden worden voorgelegd aan de politie. Aangezien simpel ogende incidenten kunnen escaleren, is het essentieel dat een goede inschatting gemaakt wordt van de situatie. Dit benadrukt het belang van kwalitatief goede cameratoezichthouders.

Sturen op basis van informatie

Afwijkende situaties worden door de cameratoezichthouders in een Toezicht Informatie Systeem (TIS) gevoerd. In deze database, die beschouwd kan worden als een elektronisch dienstrapport, worden vastgelegd:

- Feitcode;
- Plaatscode;
- Tijd constatering;
- Gehanteerd afhandelingprotocol;
- Tijdsduur opvolging;
- Aanvullende informatie.

De exacte wijze waarop het TIS opgezet moet worden, wordt door de werkgroep cameratoezicht vastgesteld. Het TIS is voor de openbare ruimte en semi-openbare ruimte qua design hetzelfde, maar niet gekoppeld. In het TIS worden geen persoonsgegevens opgeslagen, zodat het niet onder de privacywetgeving valt. De buurtregisseur ontvangt periodiek de TIS rapportages. Mede op basis van deze informatie kan de buurtregisseur bij cameratoezicht in de openbare ruimte sturend optreden. In overleg met het stadsdeel kan de buurtregisseur de uitvoering van cameratoezicht aanpassen en/of de mate en wijze van andere in te zetten instrumenten bepalen of wijzigen. Voor de semi-openbare ruimte kan hij de eigenaar hierover adviseren.

5.3 Materiële en personele aspecten

Materieel

Afstemming tussen cameratoezicht in de openbare ruimte en semi-openbare ruimte krijgt vooral vorm waar het gaat om afstemming van beleid en procedures. Door de verschillende cameratoezichtprojecten op een meer eenduidige wijze te organiseren, kunnen coördinatie-instrumenten beter ingezet worden.

Dit neemt niet weg dat er ook winst te behalen valt in materiële zin. Door een gezamenlijk inkoopbeleid te voeren en door gebruik te maken van dezelfde faciliteiten kunnen bijvoorbeeld besparingen gerealiseerd worden. Te denken valt aan huisvesting. Om de bescherming van de privacy van de burger te waarborgen zullen er ook beveiligingseisen gesteld worden aan het pand en de ruimte waarin de toezichtcentrale is gevestigd. Vanuit efficiency-overwegingen zou besloten kunnen worden de publieke toezichtcentrale en de toezichtcentrale voor de flats van Patrimonium in hetzelfde pand te vestigen. De centrales zijn echter in aparte ruimten van het pand ondergebracht en technisch en operationeel gescheiden. Voordeel hiervan is dat beveiligingstechnische maatregelen maar eenmaal genomen hoeven te worden. Voorts is het bij deze fysieke co-locatie mogelijk dat gebruik gemaakt wordt van dezelfde glasvezelverbinding, indien beelden doorgezonden moeten worden naar het politiebureau Ganzenhoef.

Deze fysieke co-locatie van toezichtcentrales levert niet alleen winst op in materiële zin. De buurtregisseur kan door de letterlijk korte lijnen effectiever en efficiënter coördineren.

Personeel: kwalitatief goede cameratoezichthouders

Een geavanceerd camerasysteem is minder waardevol wanneer niet de juiste mensen achter de knoppen zitten. De mens achter de techniek is dus net zo belangrijk, zo niet belangrijker, dan de techniek zelf. Wanneer effectief cameratoezicht wordt nagestreefd, moet dus ook aandacht uitgaan naar de kwaliteit van cameratoezichthouders. Om kwalitatief goede cameratoezichthouders te verkrijgen, zijn de volgende drie aspecten van belang:

- Selectie;
- Opleiding;
- Begeleiding.

De werkgroep cameratoezicht zal criteria opstellen voor deze drie aspecten. Een aantal criteria is reeds opgenomen in de bijlage: 'Handreiking voor de werkgroep'.

De werkgroep cameratoezicht adviseert per toezichtcentrale over het in te zetten type cameratoezichthouder. Worden bijvoorbeeld toezichthouders van de dienst Stadstoezicht ingezet of particuliere beveiligingsbeambten? Bij haar advies zal zij zich onder andere laten leiden door politiek-bestuurlijke wensen en reeds opgedane ervaringen met bepaalde organisaties. Verder zijn van belang de inzetbaarheid en kwaliteit van de types cameratoezichthouder en de kosten die eraan verbonden zijn.

De uiteindelijke keuze met betrekking tot de in te zetten cameratoezichthouders, wordt niet door de werkgroep gemaakt. Besluiten ten aanzien van de openbare ruimte worden genomen door het stadsdeel Zuidoost in samenwerking met de politie. Patrimonium beslist zelf over de in te zetten cameratoezichthouders in haar flats.

Indien de twee toezichtcentrales in één pand worden ondergebracht staat het de partijen vrij om dezelfde organisatie in te huren die cameratoezichthouders levert. Voordeel hiervan is dat de cameratoezichthouders op een eenduidige wijze aangestuurd kunnen worden. Daarnaast ontstaat er één groep gekwalificeerde cameratoezichthouders die flexibel inzetbaar zijn in de verschillende toezichtcentrales. Op deze wijze kan cameratoezicht verder geoptimaliseerd worden. Uitgangspunt bij deze optie blijft wel dat een cameratoezichthouder tijdens een dienst maar in één toezichtcentrale ingezet wordt.

6 Communicatie

Burgers mogen weten dat cameratoezicht plaatsvindt: er is niets geheimzinnigs aan. De informatievergaring en verwerking zijn aan strikte regels gebonden en door eerlijk en transparant te communiceren over cameratoezicht kunnen 'Big Brother' associaties gedeeltelijk voorkomen worden. Het is dan ook van belang dat cameratoezicht gepaard gaat met permanente en duidelijke informatie. Om de burger te attenderen op het feit dat hij of zij een toezichtgebied betreedt, dienen duidelijke borden geplaatst te zijn waarop dit staat aangegeven. Daarnaast wordt aanbevolen aan te geven in opdracht van wie cameratoezicht plaatsvindt, welk wettelijk regime van toepassing is en waar men meer informatie kan krijgen.

Woningstichting Patrimonium en het stadsdeel zijn voorbereidingen aan het treffen om duidelijkere borden te plaatsen. Geadviseerd wordt dat het stadsdeel en de woningstichtingen één type bord hanteren.

Verder kan door het stadsdeel en woningstichtingen een brochure (in verschillende talen) ontwikkeld worden waarin de doelen en werking van cameratoezicht uiteen worden gezet. Het is van belang om goed aan te geven waarvoor cameratoezicht gebruikt wordt en waarvoor juist niet. Daarnaast is het waardevol om ook in de brochure aan te geven waar verdere informatie over cameratoezicht kan worden verkregen en waar men terecht kan met klachten.

Aanbevolen wordt periodiek aandacht te schenken aan publiciteit over cameratoezicht, bijvoorbeeld in de huis-aan-huisbladen.

7 Planning en financiële onderbouwing

Zoals in de inleiding reeds is aangegeven, hangt de snelheid waarmee dit plan van aanpak kan worden uitgevoerd sterk af van het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces. In bijlage 9 is een actiepuntenlijst opgenomen. Wanneer deze actiepuntenlijst zonder vertraging doorlopen wordt, kan de nieuwe organisatie van cameratoezicht per 1 januari 2002 operationeel zijn.

Momenteel bestaat er nog onvoldoende inzicht in de financiële consequenties die verschillende alternatieven met zich meebrengen. Gedurende welke uren moeten de cameratoezichthouders live meekijken? Worden de toezichtcentrales in één pand ondergebracht? Welk type cameratoezichthouder wordt ingezet? Pas na het doorlopen van de actiepuntenlijst, waarbij fundamentele keuzes moeten worden gemaakt, ontstaat een goed beeld. Wel is duidelijk dat de grootste kostenpost de inzet van cameratoezichthouders is.

Bij de voorbereidingen van het experiment met cameratoezicht in de binnenstad is een calculatie gemaakt van de personele kosten die verband houden met cameratoezicht. Bij deze calculatie gaat men uit van een gemiddeld uurtarief van Fl. 80,00 per cameratoezichthouder. Indien er door 1 cameratoezichthouder gedurende 10 uur per dag wordt meegekeken, kost dit op jaarbasis ongeveer Fl. 290.000. De inzet van een cameratoezichthouder gedurende 24 uur per dag kost een kleine zeven ton. Men dient zich hierbij ook te realiseren dat er minimaal twee cameratoezichthouders ingezet moeten worden, één voor toezichtcentrale voor de openbare ruimte en minimaal één voor de toezichtcentrale voor de flats.

8 Evaluatie

Om de effecten van cameratoezicht goed te kunnen bepalen, is het van belang een evaluatie uit te voeren. Momenteel worden de experimenten met cameratoezicht in de openbare ruimte geëvalueerd in opdracht van de centrale stad. Het gaat om drie locaties: Slotervaart-Overtoomse Veld (August Alléplein en Belgiëplein) en het Kraaiennest in Zuidoost. Ook de twee locaties in de Binnenstad die medio 2002 zullen starten, worden geëvalueerd.

De nulmeting is in de zomer van 2001 uitgevoerd en zal precies een jaar later worden gevolgd door een eerste effectmeting. Tegelijkertijd wordt er een procesevaluatie uitgevoerd. De resultaten zullen in het voorjaar van 2003 beschikbaar komen. In bijlage 5 en 8 geven wij in algemene termen weer hoe een evaluatie van cameratoezicht idealiter is opgebouwd. Aanbevolen wordt de evaluatie van cameratoezicht in de semi-openbare ruimte qua systematiek aan te laten sluiten op de evaluatie van het publieke cameratoezicht.

9 Conclusie

Er moeten nog veel knopen worden doorgehakt en zaken worden uitgewerkt voordat van een nieuwe organisatie van cameratoezicht kan worden gesproken. In dit plan van aanpak is het fundament gelegd op basis waarvan besluiten kunnen worden genomen. De werkgroep cameratoezicht vervult bij dit proces een belangrijke functie. Zij adviseert de verschillende achterbannen over te nemen beslissingen.

Door te anticiperen op nieuwe wetgeving wordt de Wet politieregisters het toegepaste juridische regime waaronder cameratoezicht functioneert. Dit heeft tot gevolg dat de politie de regie toebedeeld krijgt ten aanzien van cameratoezicht in de openbare ruimte. Het stadsdeel is echter eigenaar van de cameratoezichtapparatuur en financiert de in te zetten cameratoezichthouders. Een goede en heldere communicatie tussen stadsdeel en politie is dus een absolute 'must'. Indien het experiment met cameratoezicht navolging krijgt in andere delen van de openbare ruimte, zal nader moeten worden bezien of de huidige toezichtcentrale voldoende uitbreidingscapaciteit heeft.

Om effectiviteit en efficiëntie bij cameratoezicht te bewerkstelligen wordt geadviseerd dat Patrimonium haar cameratoezicht zoveel mogelijk naar 'publiek model' organiseert. Het wettelijke regime zal echter verschillen, alsmede de rol van de politie en wellicht het type in te zetten cameratoezichthouder. De politie heeft en neemt geen enkele verantwoordelijkheid ten aanzien van cameratoezicht in de flats. Zij adviseert de eigenaar slechts op basis van aangereikte informatie. Van cruciaal belang voor een goede (operationele) samenwerking is het contact tussen de buurtregisseur en de districtscoördinator van Patrimonium.

Men kan zich voorstellen dat ook actoren in andere delen van de semi-openbare ruimte waar cameratoezicht plaatsvindt, zich willen aansluiten bij de gekozen publieke organisatievorm van cameratoezicht. Of dit mogelijk is zal door de werkgroep cameratoezicht van geval tot geval bekeken worden. Het advies van de werkgroep aan het OOB hangt mede af van de vraag in hoeverre het maatschappelijk belang hiermee gediend is.

Bijlagen

Bijlage 1 Huishoudelijk reglement werkgroep cameratoezicht

In aanmerking nemende dat:

- A. Er overleg en afstemming plaatsvindt inzake cameratoezicht tussen Stadsdeel Zuidoost, regiopolitie Amsterdam-Amstelland en woningstichting Patrimonium, hierna te noemen partijen, in het Operationeel Overleg Beheer, hierna te noemen OOB. Besluitvorming en standpunten in het regionale driehoeksoverleg en subdriehoeksoverleg richting geven aan bedoeld overleg en afstemming inzake cameratoezicht in de openbare ruimte.
- B. De wens van het OOB is afstemming en samenhang te brengen tussen cameratoezicht in de openbare ruimte van het stadsdeel Zuidoost en cameratoezicht in de semi-openbare ruimte, zoals in de eigendommen van woningstichting Patrimonium en woonstichting De Key.
- C. Woningstichting Patrimonium in het OOB woonstichting De Key vertegenwoordigt inzake cameratoezicht.
- D. Het OOB een werkgroep cameratoezicht heeft ingesteld waarin partijen overleg voeren over de voortgang en uitvoering van cameratoezicht.

Met de vaststelling van dit 'Huishoudelijk reglement werkgroep cameratoezicht' door het OOB wordt geregeld dat:

- 1. Een werkgroep cameratoezicht is ingesteld; hierna te noemen werkgroep.
- 2. De werkgroep verantwoording aflegt aan het OOB.
- 3. Vertegenwoordigers van onder A. genoemde partijen zitting hebben in de werkgroep; hierna te noemen werkgroepleden.
- 4. De werkgroepleden afzonderlijk verantwoording afleggen aan hun achterban.
- 5. Het OOB de werkgroep aanwijzingen kan geven met betrekking tot de voortgang en uitvoering van cameratoezicht.
- 6. In de werkgroep door partijen op basis van gelijkwaardigheid overleg wordt gevoerd over de voortgang en uitvoering van cameratoezicht.
- 7. De voorzitter van de werkgroep afkomstig is van het stadsdeel Zuidoost.
- 8. Werkgroepleden en voorzitter bij verhindering zorgdragen voor een volwaardige vervanger.
- 9. Besluitvorming van de werkgroep plaatsvindt op basis van consensus.
- 10. In de werkgroep ontstane geschillen aan het OOB zullen worden voorgelegd.

11. Het OOB een besluit neemt inzake voorgelegde geschillen.
12. Het OOB geen besluit kan nemen indien dit de soevereiniteit van één van de partijen aantast, zonder dat deze partij hier expliciet mee instemt.
13. Van de vergaderingen van de werkgroep notulen worden opgemaakt die ter kennisgeving aan het OOB en de subdriehoek worden gestuurd.
14. De werkgroep minimaal eenmaal per maand de voortgang en uitvoering van cameratoezicht bespreekt, of vaker als dit door de voorzitter wenselijk wordt geacht.
15. De werkgroep opgeheven wordt indien dit door het OOB besloten wordt

Bijlage 2 Handreiking voor de werkgroep

B 2.1 Niveau van cameratoezicht

Het ambitieniveau van cameratoezicht in de openbare ruimte en semi-openbare ruimte wordt vastgesteld door de werkgroep cameratoezicht. Om het niveau van cameratoezicht te bepalen en hoeveel cameratoezichthouders ingezet moeten worden, kunnen de volgende stappen doorlopen worden:

- Definieer de locaties waar cameratoezicht gewenst is;
- Normeer de locaties met prioriteit 1 tot en met 4. De prioriteiten worden met name bepaald door objectieve criteria en in mindere mate door subjectieve criteria:
 - Prioriteit 1 locaties (hoog risico) zijn de hotspots. Deze locaties moeten permanent op de monitor te zien zijn;
 - Prioriteit 2 locaties (middel-hoog risico) zijn op de monitor met frequentie x te zien;
 - Prioriteit 3 locaties (gemiddeld risico) zijn op de monitor met frequentie y te zien;
 - Prioriteit 4 locaties (laag risico) worden niet weergegeven op de monitor, de beelden worden alleen opgenomen.
- Bepaal de frequentietijd (scroll-tijd) x en y;
- Hanteer de regel dat de capaciteit van een cameratoezichthouder ligt bij gemiddeld 4 tot 5 monitoren. Houd er rekening mee dat het aantal menselijke bewegingen in een gebied, de subtiliteit van de strafbare feiten (zoals zakkenrollen) en de introductie van patroonherkenningssoftware, van invloed kan zijn op deze regel;
- Bepaal hoeveel cameratoezichthouders ingezet moeten worden. Indien de kosten voor de cameratoezichthouders afwijken van het beschikbare budget, dient het budget of het ambitieniveau bijgesteld te worden.

B 2.2 Kwaliteit van cameratoezichthouders

Cameratoezichthouders

Het is van belang om kwalitatief goede cameratoezichthouders in te zetten. Aangegeven is al dat selectie, opleiding en begeleiding belangrijk zijn. Om kwalitatief goed functionerende cameratoezichthouders te verkrijgen kunnen de volgende functie-eisen gesteld worden:

- Geconcentreerd kunnen werken.
- Niet kleurenblind zijn.
- De Nederlandse taal goed machtig zijn, zowel in woord als in geschrift.
- Om kunnen gaan met privacygevoelige en vertrouwelijke informatie.
- Straatervaring hebben of een aantal jaren ervaring hebben met beveiligingswerkzaamheden en daarnaast in het bezit zijn van het vakdiploma beveiliging.
- Geen antecedenten en geen belastende sociale binding met het gebied hebben.

Om de kwaliteit van cameratoezichthouders te waarborgen kan als aanvullend criterium gesteld worden dat de opleiding/training tot cameratoezichthouder doorlopen moet zijn. Zover bekend bestaat deze opleiding nog niet, zodat in samenspraak met een opleidingsinstituut deze opleiding of training opgezet zou kunnen worden. In deze opleiding dient in ieder geval aandacht

geschonken te worden aan (privacy)regelgeving, (politieel gericht) bekijken en interpreteren van camerabeelden en gebruik van de technische hulpmiddelen.

Omdat cameratoezicht in het publieke domein onder regie van de politie plaatsvindt, is het van belang dat de politie geen bezwaar heeft tegen in te zetten cameratoezichthouders. Voor in te zetten cameratoezichthouders in het publieke domein geldt dat het oordeel van de politie bepalend is voor de inzet.

Beveiliging of toezicht

Cameratoezicht kan door twee typen organisaties worden uitgevoerd. Op de eerste plaats door een toezichtorganisatie, zoals de dienst Stadstoezicht. Een tweede mogelijkheid is de monitoren te laten bekijken door een particuliere beveiligingsorganisatie.

In artikel 1 van de wet beveiligingsorganisaties en recherchebureaus wordt verstaan onder beveiligingswerkzaamheden:

'het bewaken van de veiligheid van personen en goederen of het waken tegen verstoringen van de orde en rust op terreinen en in gebouwen'.

Op basis van dit artikel kunnen beveiligingsorganisaties ingezet worden in de semi-openbare ruimte. De werkzaamheden worden dan als beveiligingswerkzaamheden gekwalificeerd. Het inzetten van particuliere beveiligingsbeambten voor cameratoezicht in de openbare ruimte ligt wat gecompliceerder. De registratiekamer heeft op 20 april 2000 ten aanzien van dit onderwerp de volgende uitspraak gedaan:

'Bij de inzet van particuliere beveiligers in niet-privaat gebied gaat de wet en regelgeving ervan uit dat de politie in alle gevallen de strikte regie houdt in het publieke domein. Toezicht door particulieren is slechts aanvullend op het politietoezicht. Dit neemt niet weg dat op beveiligingsterrein zowel politie als particuliere toezichthouders eigen verantwoordelijkheden hebben. Daarom heeft de verantwoordelijkheid van beide spelers op het beveiligingsgebied een gemengd karakter.'

Bij het aan de Registratiekamer voorgelegde project worden particuliere beveiligers belast met toezichthoudende taken op straat. Algemene voorwaarde daarbij is dat deze beveiligers, die niet formeel bij de politie in dienst zijn, werkzaamheden verrichten ten dienste van de uitvoering van de politietaak. De toezichthoudende werkzaamheden dienen onder daadwerkelijke begeleiding van de politie plaats te vinden. Verder dient de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse gang van zaken bij de politie te liggen. Ten slotte dient bij de selectie en de tewerkstelling van deze personen bijzondere aandacht te worden besteed aan de veiligheidsrisico's die dit mee kan brengen.'

De Registratiekamer begrijpt dat er concrete afspraken gemaakt worden tussen burgemeester, korpsleiding en justitie over de voorwaarden waaronder politie en particuliere beveiligers in dit kader samenwerken, dat het beveiligingsbedrijf onder regie van de politie online gaat meekijken en dat voldoende waarborgen voor degenen die worden opgenomen worden ingebouwd. De Registratiekamer komt marginaal toetsend dan ook tot het oordeel dat de beoogde opzet vanuit privacyoogpunt onder bovengenoemde omstandigheden toelaatbaar is.'

(Bron: Registratiekamer)

Daarnaast heeft de politie op basis van de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus de mogelijkheid om aanwijzingen te geven ten aanzien van de werkzaamheden. Het maakt hierbij niet uit in welk domein deze werkzaamheden plaatsvinden. De aanwijzingen vinden plaats in het belang van een goede uitvoering van de politietaak.

Zoals aangegeven kan cameratoezicht ook uitgevoerd worden door een organisatie als de dienst Stadstoezicht. Inzet van cameratoezichthouders in de openbare ruimte is goed mogelijk, zoals reeds gebeurt. Toezichthouders kunnen ook belast worden met cameratoezicht in de semi-openbare ruimte. De werkzaamheden worden dan echter gekwalificeerd als toezicht en niet als beveiligingswerkzaamheden.

Op basis van politiek-bestuurlijke wensen en prijs - kwaliteit verhouding zal de werkgroep een advies uitbrengen over in te zetten cameratoezichthouders.

B 2.3 Cameratoezichtapparatuur

Onafhankelijk technisch advies

Om kwalitatief hoogwaardig cameratoezicht te leveren zijn goede cameratoezichthouders een voorwaarde. Een andere voorwaarde zijn goede technische hulpmiddelen. Het is hierbij van belang dat een onafhankelijk technisch adviseur de functionele gebruikerseisen (wat moet met cameratoezicht bereikt kunnen worden) vertaalt naar technische specificaties. Wil de opdrachtgever met cameratoezicht personen kunnen identificeren of wil hij slechts overzichtbeelden? Daarnaast dient bij het technisch ontwerp rekening gehouden te worden met factoren die de werking van cameratoezicht beïnvloeden. Gedacht kan worden aan het verlichtingsniveau en de aanwezigheid vanabri's, reclameborden en openbaar groen. Op basis van eisen en wensen, vertaald naar technische specificaties, kan aan leveranciers van camera-systemen gevraagd worden offerte uit te brengen. De onafhankelijk technisch adviseur kan de opdrachtgever bijstaan in de beoordeling van offertes. Daarnaast kan de technisch adviseur het implementatietraject begeleiden en controleren of het systeem voldoet aan de afgesproken specificaties en prestatie-eisen.

Besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden

Verder is het van belang dat verdergaande eisen worden gesteld aan de cameratoezichtapparatuur. Dit om een zorgvuldig en rechtmatig gebruik van cameratoezicht te bewerkstelligen. Om dit te bereiken kan aangesloten worden bij bepaalde eisen zoals die gesteld worden in het besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden (16 december 1999). Dit besluit is van toepassing op opsporingswerkzaamheden van de politie. Echter gelet op de in voorbereiding zijnde normering van cameratoezicht in het publieke domein is de verwachting dat bepaalde artikelen uit dit besluit voorgescreven zullen worden. Relevante artikelen die van belang kunnen zijn bij de organisatie van cameratoezicht zijn hieronder opgenomen. Geadviseerd wordt om bij de organisatie van cameratoezicht op de genoemde ontwikkeling te anticiperen.

Relevante artikelen uit het Besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. gegevensdrager: een voorwerp waarop gedetecteerde signalen worden geregistreerd;
- b. technisch hulpmiddel: een configuratie van componenten die signalen detecteert, deze transporteert, hun registratie activeert en de signalen registreert;
- c. standaardconfiguratie: een door de keuringsdienst als zodanig aangewezen vaste combinatie van componenten die als geheel een technisch hulpmiddel vormt;
- g. keuringsdienst: een door Onze Minister aan te wijzen onderdeel van het Korps landelijke politiediensten, dan wel, indien het gaat om keuring van een technisch hulpmiddel voor observatie dat door het Korps landelijk politiediensten is ontwikkeld of een technisch hulpmiddel of standaardconfiguratie voor het opnemen van vertrouwelijke communicatie, een door Onze Minister aan te wijzen onafhankelijke organisatie die zich toelegt op het keuren van apparatuur.

Artikel 2

1. Voor observatie met een technisch hulpmiddel wordt gebruik gemaakt van een technisch hulpmiddel dat is goedgekeurd of dat behoort tot de categorie van goedgekeurde standaardconfiguraties.
2. Een technisch hulpmiddel of een standaardconfiguratie voor observatie wordt slechts goedgekeurd indien het aan de volgende vereisten voldoet:
 - a. de datum en tijd waarop de signalen worden gedetecteerd en geregistreerd, worden automatisch en doorlopend op de gegevensdrager vastgelegd;
 - b. de gedetecteerde signalen worden voorzien van een uniek gegeven dat wordt meegezonden en door de registratieapparatuur wordt herkend, alvorens de signalen op de gegevensdrager worden geregistreerd;
 - c. de transmissie van de gedetecteerde signalen vindt op zodanige wijze plaats dat de inhoud van de ontvangen signalen gelijk is aan de inhoud van de gedetecteerde signalen;
 - d. de gedetecteerde signalen en de datum- en tijdregistratie worden op een zodanige wijze op de originele gegevensdrager geregistreerd dat, indien veranderingen in de geregistreeerde signalen of de datum- en tijdregistratie worden aangebracht, dit achteraf is vast te stellen;
 - e. voor zover mogelijk worden de componenten waaruit het technische hulpmiddel is opgebouwd, op een zodanige wijze beveiligd dat, indien technische veranderingen worden aangebracht, dit zo veel mogelijk achteraf is vast te stellen.

Artikel 4

1. Voorafgaand aan en na afloop van de inzet van een technisch hulpmiddel voor observatie controleert een daartoe door de korpsbeheerder onderscheidenlijk de werkgever aangewezen en ter zake deskundige opsporingsambtenaar of het technische hulpmiddel voldoet aan de vereisten, genoemd in artikel 2,
3. De opsporingsambtenaar, belast met de controle, maakt van zijn bevindingen proces-verbaal op, dat wordt gezonden aan de officier van justitie.

Artikel 12

1. Indien daardoor de waarneming van de geregistreeerde signalen kan worden verbeterd, kunnen de signalen zo nodig technisch worden bewerkt.
2. Voor de bewerking wordt gebruik gemaakt van een kopie van de originele gegevensdrager. De originele gegevensdrager wordt gewaarmerkt en op-

geslagen in de staat waarin hij zich direct na de beëindiging van de registratie van de signalen bevond.

3. Van de technische bewerking wordt iedere stap, zo mogelijk automatisch, vastgelegd, zodat na afloop van de bewerking een volledige reconstructie van de bewerking kan worden gegeven.
4. Indien de technische bewerking betrekking heeft op signalen die zijn geregistreerd ter uitvoering van een bevel tot observatie met een technisch hulpmiddel, wordt de bewerking uitgevoerd door een daartoe door de korpsbeheerder onderscheidenlijk de werkgever aangewezen en ter zake deskundige ambtenaar.
5. indien de technische bewerking betrekking heeft op signalen die zijn geregistreerd ter uitvoering van een bevel tot het opnemen van vertrouwelijke communicatie, wordt de bewerking uitgevoerd door een daartoe door de korpsbeheerder aangewezen ambtenaar van het Korps landelijke politiediensten die voldoet aan de bij ministeriële regeling van Onze Minister te stellen eisen.
6. Van de technische bewerking wordt een proces-verbaal opgemaakt, waarin het proces van bewerking in hoofdlijnen wordt beschreven.
7. De officier van justitie kan bepalen dat een technische bewerking wordt uitgevoerd door een deskundige, niet zijnde een ambtenaar als bedoeld in het vierde of vijfde lid. Het tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

B 2.4 Beveiliging van de toezichtcentrale

Met het oog op de vertrouwelijkheid van cameratoezicht is het van groot belang dat de informatie, en dus ook de toezichtcentrales, worden beveiligd tegen onrechtmatig gebruik en ongewenste beïnvloeding. Zoals aangegeven vormen de richtlijnen uit het besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden een waarborg dat informatie voldoende wordt beschermd tegen ongewenste beïnvloeding.

Aangezien het besluit alleen betrekking heeft op het verkrijgen en opslaan van informatie, en niets zegt over de fysieke omgeving waarin de beelden opgeslagen worden, moeten aanvullende eisen worden geformuleerd. Eisen kunnen worden gesteld ten aanzien van:

- Bouwkundige maatregelen en toegepaste materialen.
- Elektronische maatregelen.
- Organisatorische en procedurele maatregelen.

Bouwkundige maatregelen

Het spreekt voor zich dat het pand waarin de toezichtcentrales zijn gevestigd beveiligd dient te zijn. Aanbevolen wordt normen te volgen die betrekking hebben op bouwkundige veiligheidsmaatregelen ten aanzien van het pand. Deze normen zijn neergelegd in NEN 5089 (inbraakveiligheid van gebouwen, inbraakwerend hang en sluitwerk, eisen en beproevingsmethoden) en NEN 5096 (inbraakwerendheid, gevelelementen met deuren, ramen luiken en vaste vullingen, eisen, classificatie beproevingsmethoden) of gelijkwaardig. Meer informatie over NEN 5089 en NEN 5096 is te vinden op de website van het Nederlands Normalisatie-instituut: www.nen.nl. Verder is het van belang dat er voorzieningen zijn getroffen zodat 'inkijken' door publiek voorkomen wordt.

Tot slot kunnen er ook bouwkundige eisen gesteld worden aan de directe bewaarplaats van de opgenomen beelden. De harddisk recorders, waarop de beelden opgeslagen worden, dienen geplaatst te worden in een afsluitbare brand- en inbraakvertragende kast, kluis of ruimte die zich in de toezichtcentrale bevindt.

Elektronische maatregelen

Buiten bouwkundige veiligheidsmaatregelen is het van belang dat het pand is voorzien van elektronische inbraaksignalering. Dit systeem dient aangelegd te zijn door een installateur die met gecertificeerde alarmapparatuur werkt, dat door het Nationaal Centrum voor Preventie is geregistreerd. De toezichtcentrale is ingericht in een apart compartiment van het gebouw. Dit compartiment dient zowel bouwkundig als elektronisch extra beveiligd te zijn. Derhalve is in deze ruimte elektronische inbraaksignalering aangebracht. De toezichtcentrales zijn aparte zones binnen het inbraaksignaleringssysteem. Het systeem dient op een particuliere alarmcentrale te zijn aangesloten, waarbij opvolgingen van alarmmeldingen door de politie verzorgd worden.

Toegangscontrole

Alleen geautoriseerde personen hebben toegang tot de toezichtcentrales. Per toezichtcentrale verschilt dit uiteraard. Cameratoezichthouders worden pas voor een toezichtcentrale geautoriseerd nadat zij aan de reeds eerder beschreven eisen hebben voldaan. Daarnaast dienen zij een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen.

Personen die niet standaard geautoriseerd zijn hebben pas toegang nadat toestemming is verleend door de buurtregisseur van de politie voor de toezichtcentrale voor de openbare ruimte, respectievelijk districtscoördinator van Patrimonium voor de toezichtcentrale voor de semi-openbare ruimte. Ook deze niet standaard geautoriseerde personen dienen voordat zij de toezichtcentrale betreden een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen. Tot het opgenomen beeldmateriaal hebben alleen daarvoor geautoriseerde personen toegang. Dit zal de buurtregisseur van politie zijn en andere door de korpsbeheerder aangewezen politiefunctionarissen voor beelden van de openbare ruimte en de districtscoördinator van Patrimonium voor beelden van de semi-openbare ruimte. Alleen zij hebben toegang tot de ruimte of kast waarin de gegevensdrager is geplaatst en hiertoe is de gegevensdrager elektronisch met een wachtwoord beveiligd.

B 2.5 Regeling BORG Particuliere Alarmcentrales

Voor Particuliere Alarmcentrales gelden strenge regels. Deze zijn neergelegd in de regeling BORG Particuliere Alarmcentrales. De regeling stelt onder andere eisen ten aanzien van het gebouw, toegangssluis, nooduitgang, luchttoevoer, bescherming gegevens, brandbeveiliging, energievoorziening en telefoon noodverbinding en gesprekkenregistratie. De werkgroep cameratoezicht kan wellicht haar voordeel met de regeling opdoen bij het vaststellen van het beveiligingsniveau. Hieronder zijn letterlijke passages weergegeven uit de regeling.

Het gebouw

De bouwwijze van de particuliere alarmcentrale is zodanig dat deze rondom een kogelwerendheid heeft van 1000 Nm en een slagwerendheid van 20 x 150 Nm.

Ter vaststelling van de voldoening aan de genoemde waarden van kogel- en slagwerendheid, zijn monsters van de materialen beproefd op een wijze zoals door de normeringsinstanties is omschreven.

Deze eisen zijn van toepassing voor de wanden, de vloer en het plafond. Ook de gevelopeningen, openingen in het plafond en/of de vloer dienen een zelfde kogelwerendheid te bezitten van 1000 Nm en een slagwerendheid van 20 x 150 Nm.

Het voldoen aan de voornoemde eisen dient middels certificaten van proefnemingen schriftelijk aangetoond te worden.

Sluis

- a. De toegangsmogelijkheid tot de centrale is uitgevoerd als sluis. Beide deuren van deze sluis, de sponningen en de scharnieren inclusief de sloten hebben een kogelwerendheid van minimaal 1000 Nm en een slagwerendheid van 20 x 150 Nm.
- b. Bij een geopende binnenste sluisdeur mag het niet mogelijk zijn de buitenste sluisdeur van buitenaf te openen.
- c. De toegang mag uitsluitend vanuit de alarmcentrale verleend worden. Tussen de sluis en de alarmcentrale is audiovisuele communicatie mogelijk.
- d. Het verlaten van de alarmcentrale tijdens calamiteiten moet te allen tijde mogelijk zijn.

Nooduitgang

In de centrale is een nooduitgang aanwezig die alleen vanuit de centrale geopend kan worden. Deze uitgang moet aan dezelfde fysieke voorwaarden beantwoorden als een sluisdeur.

Bij gebruikmaking van deze nooduitgang wordt automatisch een melding gestuurd naar een andere gecertificeerde PAC. Deze melding wordt direct doorgegeven aan de politie in de plaats waar de PAC gevestigd is.

Luchttoevoer

De aanvoer van voldoende verse lucht (referentie: richtlijnen uit de arbeidsomstandigheden-wetgeving doch tenminste 30 m³ per uur per persoon) voor de centrale geschiedt vanaf een door onbevoegden moeilijk te bereiken plaats. Deze plaats is voorzien van detectie waarvan de signalering uitmondt in de alarmcentrale. Het moet mogelijk zijn om vanuit de alarmcentrale deze luchttoevoer te blokkeren.

Bescherming gegevens

Er dienen zodanige maatregelen getroffen te zijn dat het zonder geverifieerde toegangsprocedure niet mogelijk is dat men van buiten de alarmcentrale direct zicht heeft of kan hebben op vertrouwelijke informatie.

Brandbeveiliging

In de alarmcentrale dienen minstens twee, voor deze situatie, qua volume en toegepast blusmiddel, geschikte brandblustoestellen aanwezig te zijn. Overige ruimten dienen te zijn voorzien van een branddetectiesysteem waarvan het signaal wordt doorgemeld naar de alarmcentrale.

Energievoorziening

- De PAC moet beschikken over een noodstroomaggregaat (NSA) die bij uitval van de netspanning zonder onderbreking gedurende 24 uur de voor de bedrijfsvoering benodigde elektrische energie kan leveren.
- Deze energievoorziening moet geplaatst zijn in een ruimte voorzien van

detectie die uitmondt in de meldkamer.

- De NSA dient: vast te zijn opgesteld, automatisch startend te zijn en voorzien te zijn van de juiste indicatiemeters, aangebracht in een separate niet op de NSA geplaatste kast.
- De energievoorziening moet minstens éénmaal per maand alsmede bij de audit getest worden op de goede werking. Van deze tests wordt een logboek bijgehouden.
- De noodstroomvoorzieningen moeten tenminste jaarlijks door de leverancier of een gespecialiseerd bedrijf worden onderhouden. Dit moet aantoonbaar zijn door middel van onderhoudscontracten.

Koppeling transmissie netwerk

- De alarmcentrale is gekoppeld aan een transmissie netwerk.
- De binnenkomende kabel dient zoveel mogelijk ondergronds te zijn ingevoerd.
- Verder dient deze kabel in het pand, daar waar bereikbaar, mechanisch afgeschermd te zijn en dienen de betreffende ruimtes voorzien te zijn van detectie die uitmondt in de alarmcentrale.
- Indien de transmissieverbindingen waarmee meldingen worden ontvangen, worden verbroken, dient dit gesignaleerd te worden in de alarmcentrale.
- Het aantal binnenkomende transmissieverbindingen dient afgestemd te zijn op het aantal aangesloten abonnees en tevens op de soort dienstverlening.
- Buiten calamiteiten en storingen in het transmissie netwerk moet minstens 90% van de meldingen vanuit automatische telefoonkiesers van beveiligde objecten tijdens de eerste kiespoging ontvangen worden.

Telefoon noodverbinding

Bij uitval van het geschakelde telefoonnet dient de PAC te beschikken over minstens één alternatieve verbindingsmogelijkheid. Deze mogelijkheid moet geheel onafhankelijk van het eerder genoemde telefoonnet kunnen functioneren. Hierbij wordt bedoeld een aansluiting op een netwerk voor mobiele telefonie, apparatuur bestaande uit Traxys waarmee ook telefoonverbindingen gelegd kunnen worden of een mobilfoonverbinding.

Gesprekkenregistratie

- Alle gesprekken die in het kader van alarmmeldingen gevoerd worden (dus ook via de noodverbinding) met abonnees, contactpersonen, politie, brandweer en bewakingsdiensten worden vastgelegd zodat volledige reconstructie van de gevoerde gesprekken mogelijk is.
- De genoemde gesprekken worden vastgelegd inclusief de datum en de tijd waarop deze zijn gevoerd.

Het personeel, werkzaam bij een PAC, dient te voldoen aan de eisen zoals vastgelegd in de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus.

Opleiding

Het opleidingsniveau dient te voldoen aan de in de Wet Particuliere beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus geformuleerde vereisten.

Bijlage 3 Privacyreglement cameratoezicht openbare ruimte

Cameratoezicht in de openbare ruimte zal worden geplaatst onder het juridische regime van de Wet politieregisters. In het hierna volgend model is een privacyreglement opgenomen dat gebruikt kan worden in Amsterdam.

Privacyreglement voor het politieregister 'Cameratoezicht gemeente Amsterdam'

De Burgemeester van de gemeente Amsterdam, korpsbeheerder van het regionaal politiekorps Amsterdam-Amstelland,

- gelet op het bepaalde in artikel 9, eerste en tweede lid, en artikel 10 van de Wet politieregisters;
- handelend na overleg met het bevoegd gezag;

besluit

vast te stellen het reglement voor het register 'Cameratoezicht gemeente Amsterdam' dat gevoerd wordt bij het regionaal politiekorps Amsterdam-Amstelland.

Paragraaf 1: Begripsbepalingen

Artikel 1 begrippen

- a. De WPolr: de Wet politieregisters;
- b. Het BPolr: het Besluit politieregisters;
- c. Het korps: het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland; .
- d. Beheerder: de burgemeester van de gemeente Amsterdam, korpsbeheerder van het korps;
- e. Registerbeheerder: de korpschef van het korps;
- f. Persoonsgegevens: elke gegeven betreffende een geïdentificeerde of indentificeerbare natuurlijke persoon;
- g. Verstrekken van gegevens uit het register: het bekend maken of ter beschikking stellen van gegevens, voor zover zulks geheel of grotendeels steunt op gegevens die in het register zijn opgenomen, of die door verwerking daarvan, al dan niet in verband met andere gegevens, zijn verkregen;
- h. Gegevensbeheer: de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de ingevoerde gegevens, alsmede voor het bewaren, verwijderen en verstrekken van gegevens;
- i. Het register: het register 'Cameratoezicht gemeente Amsterdam';
- j. Apparatuur: een technisch hulpmiddel omschreven als een configuratie van componenten die signalen detecteert, deze transporteert, hun registratie activeert en de signalen registreert, door middel van foto- of videobeeldmateriaal;
- k. Koppeling: het treffen van technische of organisatorische voorzieningen, waardoor verschillende verzamelingen van persoonsgegevens systematisch met elkaar kunnen worden vergeleken.

Paragraaf 2: Doel en werking

Artikel 2 doel

1. In het kader van de uitvoering van artikel 2 van de Politiewet 1993 heeft het register tot doel de informatievoorziening binnen het korps mogelijk te maken voor zover het informatie betreft die door middel van cameratoezicht is verkregen.

De doelen van cameratoezicht, in het kader van een integraal veiligheidsplan, zijn:

- Het voorkomen van misdrijven en openbare orde problemen in de door de gemeenteraad van Amsterdam vastgestelde gebieden.
- Het verzorgen van adequate hulpverlening aan slachtoffers.
- Het verhogen van het gevoel van veiligheid in de gebieden.

Daarnaast is een doel:

- Ondersteuning bij opsporing van strafbare feiten.
2. Het register heeft ten doel de gegevens te gebruiken ten behoeve van interne bedrijfsstatistiek, interne bedrijfsvoering en interne ontwikkeling van beleid met betrekking tot de uitvoering van de politietaak.

Artikel 3 werking

1. Het register wordt deels handmatig en deels geautomatiseerd gevoerd.
2. Het handmatig gedeelte van het register wordt gevormd door de gegevensdragers zoals videobanden, harddisks, uitgeprinte beelden, rapporten, processen-verbaal, dossiers, andere schriftelijke bescheiden en andere gegevensdragers die met behulp van het geautomatiseerde gedeelte van het register systematisch toegankelijk zijn.
3. Het geautomatiseerde gedeelte van het register wordt gevoerd en is toegankelijk bij de Toezichtcentrale(s) en bij de districtsbureaus van de district(en) waar de toezichtcentrale(s) zijn gevestigd.

Paragraaf 3: Beheer

Artikel 4 beheer

1. Onder verantwoordelijkheid van de beheerder is de registerbeheerder belast met de zeggenschap over het register. Hij draagt zorg voor de naleving van de WPolr, het BPolr en het reglement. Hij treft daartoe onder meer voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beveiliging van het register tegen verlies of aantasting van gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan. Tevens treft hij maatregelen ter bevordering van de juistheid en volledigheid van de in het handmatig gedeelte van het register opgenomen gegevens.
2. De registerbeheerder wijst bij besluit functionarissen aan die belast zijn met de dagelijkse leiding over de gegevensdragers.

3. In het bij dit reglement behorende procedurehandboek staan de vastgestelde procedures ten aanzien van cameratoezicht beschreven alsmede de voorwaarden waaronder verstrekking van beeldmateriaal kan plaatsvinden.

Paragraaf 4: Inhoud van het register

Artikel 5 categorieën van personen

In het register worden gegevens opgenomen:

1. die door middel van een camera zijn opgenomen en gegevens betreffen van de volgende categorieën van personen:
 - a. die als verdachte betrokken zijn bij de in artikel 2, eerste lid, genoemde strafbare feiten;
 - b. die direct of indirect betrokken zijn geweest bij verstoringen van de openbare orde;
 - c. die mogelijk getuige zijn geweest van de onder a. en/of b. genoemde delicten;
 - d. die slachtoffer zijn van de onder a. genoemde personen;
 - e. aan wie kennelijk medische hulp moet worden verleend;
 - f. die kennelijk opzettelijk de medewerkers van hulpverleningsdiensten in de uitvoering van hun taak belemmeren;
 - g. die medewerker zijn van een hulpverleningsdienst, toezichtorganisatie of die opsporingsambtenaar zijn.
2. die met de waarneming, opname en vastlegging zijn belast.

Artikel 6 soorten van gegevens

1. Omtrent de in artikel 5, onder 1, genoemde categorie van personen worden videobeelden geregistreerd waarop zijn afgebeeld:
 1. de datum, het tijdstip en de plaats van het delict;
 2. de aard en de omvang van het delict;
 3. signalementgegevens.
2. Omtrent de in artikel 5, onder 2, genoemde categorie van personen wordt ten hoogste vastgelegd de naam, rang het dienstnummer en het korpsonderdeel waarvan deze deel uitmaakt.

Artikel 7 gevoelige gegevens

1. In aanvulling op de in artikel 6, eerste lid sub 3, genoemde gegevens worden omtrent de in artikel 5, lid 1 sub a en b, genoemde categorieën van personen gegevens opgenomen betreffende hun ras voor zover dit onvermijdelijk is met het oog op hun identificatie;
2. In aanvulling op de in artikel 6, eerste lid sub 3, genoemde gegevens worden omtrent de in artikel 5, lid 1 sub a en b, genoemde categorie van personen gegevens opgenomen betreffende hun medische kenmerken voor zover dit onvermijdelijk is met het oog op hun identificatie;

Paragraaf 5: Verwijdering en vernietiging van gegevens

Artikel 8 verwijdering, vernietiging

1. De gegevens worden uit het register verwijderd wanneer deze niet meer noodzakelijk zijn voor het doel van het register, en zodra mogelijk vernietigd doch uiterlijk binnen 4 dagen na opname.
2. Bij het constateren van voorvallen of delicten als bedoeld in artikel 2 van dit reglement worden alleen die opnamen bewaard welke kunnen dienen ter identificatie van daders, betrokkenen, getuigen en die duidelijkheid geven omtrent de aard en omvang van het voorval of het delict.
3. De in het 2° lid vermelde gegevens worden bewaard voor zover en zolang ze dienen ter bewijsvoering en worden vernietigd nadat het vonnis tegen de verdachte van kracht is gegaan.
4. Indien noodzakelijk voor het doel van het register kan de registerbeheerder bij besluit afwijken van het bepaalde in het tweede lid.
5. Gelet op het bepaalde in artikel 2, 2° lid kan met toestemming van betrokkenen en onder nader overeen te komen voorwaarden de in het 2° lid genoemde beelden gebruikt worden voor analysedoeleinden binnen het korps.

Paragraaf 6: Verstrekking van gegevens

Artikel 9 verstrekking

Verstrekking van gegevens vindt plaats in overeenstemming met de WPolr en het Bpolr aan ambtenaren belast met de opsporing van strafbare feiten en handhaving van de openbare orde ter opsporing en identificatie van de in artikel 5 genoemde personen.

Paragraaf 7: rechtstreekse toegang tot het register en protocol

Artikel 10 rechtstreeks toegang

Rechtstreekse toegang tot het register, dan wel onderdelen daarvan, hebben personen die daartoe overeenkomstig de WPolr en het BPolr door de registerbeheerder zijn geautoriseerd. De autorisatie geeft aan voor welk deel de rechtstreekse toegang wordt verleend. Op verzoek wordt inzage gegeven in de autorisaties.

Artikel 11 protocol

1. Van iedere verstrekking die rechtstreeks langs geautomatiseerde weg geschiedt, wordt overeenkomstig de WPolr en het BPolr aantekening gehouden.
2. Van iedere verstrekking die niet rechtstreeks langs geautomatiseerde weg geschiedt, wordt overeenkomstig de WPolr en het BPolr aantekening gehouden, tenzij overeenkomstig het doel wordt verstrekt aan vaste gebruikers.
3. Vaste gebruikers zijn:
 - a. personen in dienst van het korps, die belast zijn met de verwerking van de door middel van de geautomatiseerde beeldregistratie verkregen gegevens;

- b. personen in dienst van het korps, die deze gegevens nodig hebben ten behoeve van de uitoefening van hun functie, dan wel belast zijn met ander onderzoek van gegevens in relatie tot het geregistreeerde voorval of delict;
- c. overige door de registerbeheerder bij besluit aan te wijzen personen of instanties aan wie nagenoeg dagelijks gegevens worden verstrekt. Het besluit wordt bij het reglement gevoegd.

Paragraaf 8: rechten van de geregistreeerde

Artikel 12 inzage

1. Een ieder kan de registerbeheerder ingevolge artikel 20 van de WPolr verzoeken hem mede te delen:
 - a. of hij in het register voorkomt;
 - b. welke gegevens over hem in het register zijn opgenomen;
 - c. van wie of van welke instanties de in het register over hem opgenomen gegevens zijn verkregen;
 - d. aan wie of aan welke instanties gegevens over hem zijn verstrekt.
2. Een verzoek tot kennisneming dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 2287, 1000 CG Amsterdam.
3. Een verzoek tot kennisneming wordt ten aanzien van een minderjarige die de leeftijd van 16 jaren nog niet heeft bereikt, en ten aanzien van een onder curatele gestelde gedaan door diens wettelijke vertegenwoordiger.
4. Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.
5. Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijk machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Mededelingen aan een dergelijke gemachtigde vinden niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de mede te delen gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.
6. Op een verzoek tot kennisneming wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvankelijk is, beslist.
7. De registerbeheerder draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker. De behandelend functionaris kan verlangen dat de verzoeker hem bescheiden toont waaruit zijn identiteit blijkt alsmede die van degene namens wie hij optreedt.
8. Aan een verzoek tot kennisneming wordt geen gevolg gegeven, voor zover het de verstrekking van gegevens door of aan een criminele inlichtingendienst betreft of wanneer een gewichtig belang van een derde dan wel het belang van opsporingsonderzoek daartoe noodzaakt.
9. In geen geval worden mededelingen in antwoord op een verzoek tot kennisneming in schriftelijke vorm gedaan.

Artikel 13 verbetering, aanvulling en verwijdering

1. Een geregistreerde aan wie ingevolge artikel 20 van de WPolr kennisneming is verleend, kan de registerbeheerder ingevolge artikel 22 van de WPolr verzoeken:
 - a. bepaalde gegevens over hem te verbeteren;
 - b. bepaalde gegevens over hem aan te vullen;
 - c. bepaalde gegevens over hem te verwijderen.
2. Een correctieverzoek dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 2287, 1000 CG Amsterdam. In het verzoek dient de gewenste verbetering, aanvulling of verwijdering aangegeven te worden.
3. Een correctieverzoek wordt ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaren nog niet hebben bereikt, en ten aanzien van een onder curatele gestelde gedaan door diens wettelijke vertegenwoordiger.
4. Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.
5. Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Verstrekking aan een dergelijke gemachtigde vindt niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de te verstrekken gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.
6. Op een correctieverzoek wordt binnen acht weken nadat het verzoek ontvangen is, schriftelijk beslist. Een weigering wordt gemotiveerd.

Paragraaf 9: Verbanden met andere gegevensverzamelingen

Artikel 14 verbanden

Het register heeft geen verbanden met andere registraties.

Artikel 15 koppeling

Koppeling van het register met een ander politieregister of met een verzameling van persoonsgegevens, kan, indien dit noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de politietaak, gelet op het bepaalde in artikel 6 WPolr.

Paragraaf 10: slotbepaling

Artikel 16 ter inzagelegging, datum inwerkingtreding en naam register

1. Het reglement wordt voor een ieder ter inzage gelegd op het hoofdbureau te Amsterdam en bij de in artikel 3 onder 2 bedoelde bureaus van het korps.
2. Het reglement treedt in werking met ingang van (datum).
3. Het reglement kan worden aangehaald als:
reglement 'Cameratoezicht gemeente Amsterdam' regionaal politiekorps Amsterdam.

Amsterdam, (datum)
Mr. M.J. Cohen

Bijlage 4 Procedurehandboek cameratoezicht openbare ruimte

B 4.1 Algemeen

B 4.1.1 Dit handboek behandelt regels, procedures en handelingen die uitgevoerd dienen te worden door degenen die met de uitvoering belast zijn van - of verantwoordelijk zijn voor - cameratoezicht.

B 4.1.2 In dit handboek wordt bedoeld met:

doelstelling:

de doelstelling voor cameratoezicht zoals verwoord in de nota 'Inzoomen op veiligheid. Cameratoezicht in Amsterdam', vastgesteld door de gemeenteraad van Amsterdam d.d. 14 maart 2001, als volgt geformuleerd:

De doelen van cameratoezicht, in het kader van een integraal veiligheidsplan, zijn:

- Het voorkomen van misdrijven en openbare orde problemen in de door de gemeenteraad van Amsterdam vastgestelde gebieden.
- Het verzorgen van adequate hulpverlening aan slachtoffers.
- Het verhogen van het gevoel van veiligheid in de gebieden.

Daarnaast is een doel:

- Ondersteuning bij opsporing van strafbare feiten.

cameratoezicht:

toezicht dat wordt uitgeoefend door middel van cameratoezichtapparatuur waarbij tevens gegevens worden vastgelegd op een gegevensdrager.

cameratoezichtappatuur:

een technisch hulpmiddel omschreven als een configuratie van componenten die signalen detecteert, deze transporteert, hun registratie activeert en de signalen registreert.

cameratoezichtwerkzaamheden:

al die werkzaamheden die voor een goede uitvoering van cameratoezicht noodzakelijk zijn.

gegevensdrager:

onderdeel van het technisch hulpmiddel waarop gegevens worden vastgelegd.

persoonsgegevens:

elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.

misdrijfincident:

een misdrijf dat valt onder de cameradoelstelling.

cameratoezichthouder:

functionaris in dienst van een organisatie die onder verantwoordelijkheid en aansturing van de politie belast is met de uitvoering van cameratoezicht.

live bekijken:

het via monitoren direct kunnen observeren van de gebeurtenissen door middel van cameratoezichtapparatuur.

toezichtcentrale:

de ruimte waar de monitoren zijn geplaatst en beelden live worden bekeken.

beheerder:

de korpsbeheerder van de politieregio Amsterdam-Amstelland, de burgemeester van Amsterdam.

registerbeheerder:

de korpschef van de politieregio Amsterdam-Amstelland.

- B 4.1.3 Het stadsdeel Zuidoost van de gemeente Amsterdam is eigenaar van de cameratoezichtapparatuur.
- B 4.1.4 De politieregio Amsterdam-Amstelland, hierna te noemen politie, is krachtens de Wet Politieregisters, toebedeeld verantwoordelijk voor de organisatie, vergaring, vastlegging en verstrekking van informatie en persoonsgegevens die middels de cameratoezichtapparatuur zijn verkregen.
- B 4.1.5 Indien zich een situatie voordoet waarin dit procedureboek niet voorziet, dan moet contact worden opgenomen met het stadsdeel Zuidoost voor eigendomszaken ten aanzien van de cameratoezichtapparatuur en financiële zaken ten aanzien van de inzet van cameratoezichthouders en met de registerbeheerder voor de organisatorische en politionele zaken die verband houden met cameratoezicht.

B 4.2 Inbedding en verantwoordelijkheden

- B 4.2.1 Cameratoezicht wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de politie.
- B 4.2.2 De burgemeester is bij cameratoezicht betrokken vanuit zijn functie als korpsbeheerder van de politie.

De voorzitter van het stadsdeel is bij cameratoezicht betrokken vanuit de eigendomsverhouding ten aanzien van de cameratoezichtapparatuur, de financiële betrokkenheid ten aanzien van de inzet van cameratoezichthouders en de verantwoordelijkheid voor het lokale integrale veiligheidsbeleid.

De korpschef is betrokken bij cameratoezicht vanuit zijn toebedeelde beheerderschap voor het register.

De buurtregisseur van de politie is, in ondergeschiktheid aan de registerbeheerder (korpschef), verantwoordelijk voor de dagelijkse organisatie van cameratoezicht.

- B 4.2.3 Door de registerbeheerder geautoriseerde cameratoezichthouders zijn belast met de uitvoering van cameratoezicht, in ondergeschiktheid en onder verantwoordelijkheid van de politie, waarbij de uitvoering plaatsvindt overeenkomstig de doelstelling en het gestelde in de Wet Politieregisters. Bedoelde cameratoezichthouders staan onder directe leiding van een uit de eigen organisatie met leidinggevende verantwoordelijkheden belast persoon.

B 4.3 Beeldmateriaal

- B 4.3.1 Beeldmateriaal wordt digitaal opgenomen en bewaard op een gegevensdrager.
- B 4.3.2 Beeldmateriaal, dat niet nodig is als bewijsmateriaal of wordt gebruikt in een opsporingsonderzoek, wordt automatisch elektronisch gewist, 4 dagen na de opname van de beelden.

B 4.4 Organisatie toezichtcentrale

- B 4.4.1 De eigenaar neemt maatregelen dat de cameratoezichtapparatuur en de toezichtcentrale tegen vandalisme en inbraak beveiligd zijn en tegen ongewenste en onrechtmatige beïnvloeding en gebruik van de cameratoezichtapparatuur. Maatregelen worden in samenspraak met de politie genomen.
- B 4.4.2 De gegevensdrager, welke onderdeel uitmaakt van de cameratoezichtapparatuur, staat opgesteld in een afgesloten kast of ruimte welke inbraak- en brandvertragende eigenschappen bezit.
- B 4.4.3 Alleen door de registerbeheerder geautoriseerde buurtregisseur of andere door de registerbeheerder geautoriseerde politiefunctionarissen, hebben directe toegang tot de gegevensdrager. Daartoe hebben alleen geautoriseerde politiefunctionarissen toegang tot de kast of ruimte en is de gegevensdrager elektronisch beveiligd.
- B 4.4.4 De eigenaar zorgt er voor dat de toezichtcentrale afgeschermd is voor publiek.
- B 4.4.5 Alleen door de registerbeheerder geautoriseerde personen hebben algehele toegang tot de toezichtcentrale.
- B 4.4.6 Niet standaard geautoriseerde personen hebben slechts toegang tot de toezichtcentrale telkenmale na toestemming van de buurtregisseur van politie.
- B 4.4.6 Niet politiefunctionarissen dienen alvorens zij de toezichtcentrale betreden een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen, waarop tevens vermeld staat datum, naam en organisatie.
- B 4.4.7 Toegang tot de toezichtcentrale kan alleen vanuit de toezichtcentrale worden verleend.

B 4.5 Procedures rond gebruik cameratoezichtapparatuur en cameratoezicht

- B 4.5.1 De cameratoezichtapparatuur wordt bediend door de politie geautoriseerde cameratoezichthouders waarbij de werkzaamheden onder aansturing en verantwoordelijkheid van de politie plaatsvinden. Van maandag tot en met zondag van 08.00 tot 02.00 uur worden de beelden live bekeken. Gedurende 24 uur per etmaal worden beelden opgenomen.
- B 4.5.2 Wanneer cameratoezichthouders een misdrijfincident zien gebeuren of zien ontstaan, worden de beelden doorgeschakeld naar het politiebureau Gan-

zenhoef. Een politiefunctionaris neemt zonodig de bediening van de camera-toezichtapparatuur over, beoordeelt de beelden en bepaalt de wijze en mate van politie-inzet.

- B 4.5.3 Wanneer cameratoezichthouders een incident zien gebeuren of zien ontstaan, niet zijnde een misdrijfincident, of een overlastsituatie waarnemen, kunnen in het gebied aanwezige toezichthouders voor opvolging aangestuurd worden. Hiertoe zijn communicatiemiddelen in de toezichtcentrale aanwezig.
- B 4.5.4 Bij incidenten of situaties waarbij het niet helder is of de beelden door geschakeld moeten worden naar het politiebureau, neemt de functionaris die met de leiding over de cameratoezichthouders belast is een besluit.
- B 4.5.5 Cameratoezichthouders vullen op basis van waargenomen situaties een Toezicht Informatie Systeem in. In dit TIS wordt aan de hand van waarnemingen vastgelegd: feitcode, plaatscode, datum, tijd, opvolgingsprocedure en tijdsduur waarbinnen de opvolgende instantie ter plaatse is.
- B 4.5.6 De buurtregisseur of door de registerbeheerder aangewezen politiefunctionarissen kunnen een kopie maken van opgenomen beeldmateriaal, overeenkomstig het doel van cameratoezicht en de Wet politieregisters.
- B 4.5.7 De buurtregisseur of door de registerbeheerder aangewezen politiefunctionarissen kunnen een kopie van beeldmateriaal verstrekken aan andere (politie)functionarissen, overeenkomstig het doel van cameratoezicht en de Wet politieregisters.
- B 4.5.8 De details van een misdrijfincident worden door een politiefunctionaris bij proces-verbaal vastgelegd.

B 4.6 Inzage, verbering, aanvulling en verwijdering

- B 4.6.1 Een ieder kan de registerbeheerder ingevolge artikel 20 van de WPolr verzoeken hem mede te delen:
- a. of hij in het register voorkomt;
 - b. welke gegevens over hem in het register zijn opgenomen;
 - c. van wie of van welke instanties de in het register over hem opgenomen gegevens zijn verkregen;
 - d. aan wie of aan welke instanties gegevens over hem zijn verstrekt.
- B 4.6.2 Een verzoek tot kennisneming dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 2287, 1000 CG Amsterdam.
- B 4.6.3 Een verzoek tot kennisneming wordt ten aanzien van een minderjarige die de leeftijd van 16 jaren nog niet heeft bereikt, en ten aanzien van een onder curatele gestelde gedaan door diens wettelijke vertegenwoordiger.
- B 4.6.4 Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.
- B 4.6.5 Een verzoek tot kennisneming kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijk machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Mededelingen aan een dergelijke gemachtigde vinden niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de mede te delen gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.
- B 4.6.6 Op een verzoek tot kennisneming wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvankelijk is, beslist.
- B 4.6.7 De registerbeheerder draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker. De behandelend functionaris kan verlangen dat de verzoeker hem bescheiden toont waaruit zijn identiteit blijkt alsmede die van degene namens wie hij optreedt.
- B 4.6.8 Aan een verzoek tot kennisneming wordt geen gevolg gegeven, voor zover het de verstrekking van gegevens door of aan een criminele inlichtingendienst betreft of wanneer een gewichtig belang van een derde dan wel het belang van opsporingsonderzoek daartoe noodzaakt.
- B 4.6.9 In geen geval worden mededelingen in antwoord op een verzoek tot kennisneming in schriftelijke vorm gedaan.
- B 4.6.10 Een geregistreerde aan wie ingevolge artikel 20 van de WPolr kennisneming is verleend, kan de registerbeheerder ingevolge artikel 22 van de WPolr verzoeken:
- a. bepaalde gegevens over hem te verbeteren;
 - b. bepaalde gegevens over hem aan te vullen;
 - c. bepaalde gegevens over hem te verwijderen.

- B 4.6.11 Een correctieverzoek dient schriftelijk gericht te worden aan de registerbeheerder, t.a.v. de privacyfunctionaris, Postbus 2287, 1000 CG Amsterdam. In het verzoek dient de gewenste verbetering, aanvulling of verwijdering aangegeven te worden.
- B 4.6.12 Een correctieverzoek wordt ten aanzien van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaren nog niet hebben bereikt, en ten aanzien van een onder curatele gestelde gedaan door diens wettelijke vertegenwoordiger.
- B 4.6.13 Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene worden gedaan door diens advocaat of procureur.
- B 4.6.14 Een correctieverzoek kan, onder overlegging van een bijzondere daartoe strekkende schriftelijke machtiging, namens de betrokkene eveneens worden gedaan door een ander. Verstrekking aan een dergelijke gemachtigde vindt niet plaats indien aangenomen kan worden dat deze mede een zelfstandig belang heeft bij de te verstrekken gegevens of indien tegen hem ernstige bezwaren bestaan.
- B 4.6.15 Op een correctieverzoek wordt binnen acht weken nadat het verzoek ontvangen is, schriftelijk beslist. Een weigering wordt gemotiveerd.

B 4.7 Personele aangelegenheden

- B 4.7.1 De politie voert een veiligheidsonderzoek uit alvorens cameratoezichthouders geautoriseerd worden door de registerbeheerder om cameratoezicht werkzaamheden uit te voeren.
- B 4.7.2 Cameratoezichthouders ondertekenen een geheimhoudingsverklaring.
- B 4.7.3 De buurtregisseur ziet er op toe dat cameratoezichthouders voldoen aan de vastgestelde functie-eisen alvorens deze door de registerbeheerder worden geautoriseerd om cameratoezichtwerkzaamheden uit te voeren.
- B 4.7.4 In de toezichtcentrale en in de lokale meldkamer op het politiebureau Ganzenhoef is altijd een kopie van het handboek aanwezig.
- B 4.7.5 Aan een cameratoezichthouder of politiefunctionaris kan worden gevraagd ter rechtszitting te verschijnen en een getuigenis af te leggen. Wanneer een band als bewijsmateriaal ter rechtszitting gebruikt wordt, kan het noodzakelijk zijn dat een cameratoezichthouder die aanwezig was in de toezichtcentrale of politiefunctionaris die aanwezig was op politiebureau een ondersteunende verklaring afgeeft over datgene dat via de monitoren waargenomen is.
- B 4.7.6 Gelet op het doel van het camerasysteem zijn de camera's zodanig geplaatst dat ze alleen publiek gebied bestrijken en niet het privaat gebied of in andere gebieden waarin privacy verwacht mag worden. Desondanks zal het niet altijd mogelijk zijn te voorkomen dat de camera's privaat of ongewenst gebied bestrijken (bijvoorbeeld door middel van inzoomen).

B 4.8 Periodieke controles

- B 4.8.1 De buurtregisseur draagt er zorg voor dat door de cameratoezichthouders de cameratoezichtapparatuur dagelijks gecontroleerd wordt teneinde de cameratoezichtapparatuur op een rechtmatige en juiste wijze te gebruiken.

B 4.9 Afstemming en verantwoording

- B 4.9.1 In de werkgroep cameratoezicht overleggen politie, stadsdeel Zuidoost en woningbouwcorporaties over de voortgang en uitvoering van cameratoezicht in de openbare ruimte en in de semi-openbare ruimte en de afstemming hiertussen. De werkgroep rapporteert aan de lokale driehoek en het Operationeel Overleg Beheer.
- B 4.9.2 De werkgroep cameratoezicht stelt jaarlijks een rapportage op over de werking en effecten van cameratoezicht. De rapportage wordt opgesteld op basis van het vastgestelde evaluatieplan.

Bijlage 5 Evaluatieplan cameratoezicht openbare ruimte

Een evaluatie van cameratoezicht bestaat idealiter uit twee onderdelen: een effectevaluatie en een procesevaluatie. De effectevaluatie geeft antwoord op vragen als: "Voelen de bewoners zich inderdaad veiliger?" of: "Worden er inderdaad minder delicten gepleegd?". De procesevaluatie maakt duidelijk wat de organisatorische en beleidsmatige gang van zaken is geweest. Dat maakt het mogelijk te achterhalen waarom bepaalde doelen misschien niet zijn bereikt en op welke wijze in de toekomst verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Effectevaluatie

Om de effectiviteit van cameratoezicht te kunnen bepalen, zal moeten worden gemeten in hoeverre de gestelde doelen worden bereikt. Het is uiterst complex aan te tonen wat het effect is van cameratoezicht. Daar zijn verschillende redenen voor. Allereerst blijkt uit evaluaties in Groot-Brittannië dat het effect van cameratoezicht na het eerste jaar kan vervagen doordat er een zekere gewenning optreedt. De evaluatieperiode moet daarom niet te kort zijn en zou moeten bestaan uit een zogenaamde 'nulmeting' en liefst meerdere vervolgmetingen. Ook moet er rekening worden gehouden met de invloed van andere maatregelen ter handhaving van de openbare orde die tegelijkertijd zijn genomen. Daarnaast zijn er autonome trends in het niveau van objectieve en subjectieve criminaliteit die -los van de inzet van cameratoezicht- tot een verandering in de criminaliteit of onveiligheidsgevoelens kunnen leiden. Daarom is het belangrijk de resultaten altijd te vergelijken met een ander gebied waar geen camera's zijn geplaatst. Ook moet rekening worden gehouden met mogelijke verplaatsingseffecten ten gevolge van de inzet van cameratoezicht. Al met al zal het unieke effect van cameratoezicht altijd moeilijk vastgesteld kunnen worden.

De meest praktische oplossing voor deze, wellicht wat somber stemmende opsomming van valkuilen, is het benutten van zoveel mogelijk verschillende informatiebronnen.

Procesevaluatie

Naast het vaststellen van de effecten van cameratoezicht, moet ook aandacht worden besteed aan de manier waarop het hele proces is verlopen. De planning en de uitvoering worden geëvalueerd, waarbij vooral de organisatorische voorwaarden waaronder cameratoezicht plaatsvindt, belangrijk zijn. Ook kenmerken van de betrokken personen en organisaties kunnen invloed hebben op het succes van cameratoezicht.

Gecombineerd met de effectevaluatie levert de procesevaluatie voldoende informatie op om het project van cameratoezicht aan te passen aan nieuwe inzichten, veranderingen in de omgeving of veranderende doelstellingen.

Concrete opzet

Een van de doelen van cameratoezicht is het voorkomen van misdrijven en openbare orde problemen. Om te kunnen meten in hoeverre deze doelstelling wordt bereikt, is het zoals gezegd raadzaam zoveel mogelijk verschillende bronnen te raadplegen: politieregistraties, het Toezicht Informatie Systeem (elektronisch logboek) van de toezichtcentrale en een enquête onder gebruikers van de ruimte (bewoners, ondernemers, passanten).

Een tweede doel van cameratoezicht is het terugdringen van gevoelens van onveiligheid. Informatie daarover kan eigenlijk alleen maar worden verkregen via bevolkingsenquêtes of diepte-interviews.

Gecombineerd leidt dit tot een onderzoeksopzet waarbij de volgende activiteiten worden verricht:

- Analyse van Toezicht Informatie Systeem (logboek).
- Interviews met sleutelfiguren (projectleiders, stadsdeel, politie, officier(en) van justitie).
- Enquête onder drie groepen betrokkenen (bewoners, ondernemers, passanten).
- Analyse politieregistraties.

Deze activiteiten moeten tenminste op twee momenten worden uitgevoerd. Eenmaal voordat de camera's daadwerkelijk opgehangen worden (nulmeting) en een jaar na dato (effectmeting). Aangezien gewinningseffecten pas op de middellange termijn zullen optreden, verdient het aanbeveling tweejaarlijks een vereenvoudigde effectmeting te houden. Op grond daarvan is permanent bekend in hoeverre cameratoezicht bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen. Dit soort vervolgmetingen kan overigens beperkter van opzet zijn dan de nulmeting en de eerste effectmeting. Een beperking tot de centrale parameters van het project, objectieve en subjectieve veiligheid, is dan acceptabel.

Om tot voldoende niveau van betrouwbaarheid te kunnen komen, zouden zowel in de nulmeting als in de effectmeting(en) per groep respondenten de volgende aantallen moeten worden ondervraagd:

- Bewoners (100);
- Passanten (100);
- Ondernemers (25).

Het aantal diepte-interviews met sleutelfiguren zal afhangen van de organisatie.

Kosten

De hierboven gepresenteerde evaluatieopzet is vanachter het bureau bedacht en voldoet aan alle methodologische eisen. In de praktijk moet er echter ook rekening worden gehouden met de kosten. Die zijn vooral afhankelijk van het aantal te realiseren enquêtes en interviews. Volgens bovenstaande opzet zouden er bijvoorbeeld per locatie per meting 225 enquêtes moeten worden gerealiseerd. Dit is nodig om uit de cijfers conclusies te kunnen trekken die geldig zijn voor het hele projectgebied. De kosten die aan een dergelijke grondige opzet verbonden zijn, zijn hoog. Deze kunnen echter op verschillende manieren worden beperkt. Door combinatie van verschillende onderzoeken kunnen soms forse schaalvoordelen worden behaald. Als de openbare ruimte tegelijk met een semi-openbaar gebied wordt onderzocht, hoeven de vaste kosten van de evaluatie maar één keer te worden gemaakt. Ook combinatie van onderdelen van de studie levert winst op: bewoners, passanten en ondernemers zouden bijvoorbeeld dezelfde vragenlijst voorgelegd kunnen krijgen. Ook zal het in sommige gevallen mogelijk zijn verschillende projectlocaties tegelijkertijd te evalueren. Daarnaast kan de methode van dataverzameling worden vereenvoudigd: de bewonersenquête kan bijvoorbeeld schriftelijk worden afgenomen en de passanten kunnen op straat zelf een korte schriftelijke lijst invullen. De ondernemers worden overigens bij voorkeur wel telefonisch ondervraagd omdat de respons hier zo hoog mogelijk moet zijn. Per evaluatie moet naar een optimale opzet worden gezocht, om de kosten en de baten in een goede verhouding met elkaar te brengen. Overigens hoeft combinatie van dataverzameling en andere onderdelen niet

te betekenen dat de uitkomsten ook altijd gezamenlijk moeten worden gerapporteerd. Betrokkenen kunnen een rapport krijgen met uitkomsten die betrekking hebben op hun eigen taakveld en verantwoordelijkheden.

Bijlage 6 Melding cameratoezicht semi-openbare ruimte

Voor de semi-openbare ruimte en het private gebied valt cameratoezicht onder de reguliere privacywetgeving. Per 1 september 2001 is de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP) die de Wet Persoonsregistraties (WPR) heeft vervangen. Een verplichting die voortvloeit uit de wet is dat de verwerking van persoonsgegevens gemeld moet worden bij de Registratiekamer. In het vrijstellingsbesluit WBP (7 mei 2001) staat echter vermeld dat camera-toezicht onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld is van melding. Eén van de voorwaarden is dat de persoonsgegevens (beelden) uiterlijk binnen 24 uur na opname, dan wel na afhandeling van incidenten verwijderd moeten zijn. Gelet op de voorgenomen bewaartermijn van de beelden van vier dagen dient cameratoezicht in de semi-openbare ruimte wel gemeld te worden. Een bewaartermijn van vier dagen wordt voorgenomen omdat 24 uur te kort kan zijn. Deze veronderstelling wordt ingegeven door het feit dat een groot deel van de bewoners van de flats onbekend is met procedures, wat een vertragende factor kan zijn bij het doen van aangifte.

De melding moet op een door de Registratiekamer vastgesteld formulier worden gedaan. Dit geautomatiseerde meldingsformulier kan gedownload worden via webpagina www.cbpweb.nl.

Hieronder worden criteria gegeven, conform artikel 28 WBP, die vermeld moeten worden op het meldingsformulier.

Melding in het kader van de Wet Bescherming Persoonsgegevens betreffende Cameratoezicht

1. Naam en adres van de verantwoordelijke.
2. Het doel van cameratoezicht.
3. Een beschrijving van de categorieën van betrokkenen en van de gegevens of categorieën van gegevens die daarop betrekking hebben.
4. De ontvangers of categorieën van ontvangers aan wie de gegevens kunnen worden verstrekt.
5. Een algemene beschrijving om een voorlopig oordeel te kunnen geven over de gepastheid van de voorgenomen maatregelen om de beveiliging van de verwerking te waarborgen.

Concreet ziet de melding er voor cameratoezicht in de flats van woningstichting Patrimonium er als volgt uit:

Melding in het kader van de Wet Bescherming Persoonsgegevens betreffende cameratoezicht in de flats die eigendom zijn van woningstichting Patrimonium in Amsterdam Zuidoost.

1. De verantwoordelijke voor cameratoezicht in de flats van woningstichting Patrimonium is:
Woningstichting Patrimonium
Postbus 23031
1100 DM Amsterdam Zuidoost

2. Het doel van cameratoezicht is vastgesteld door woningstichting Patrimonium d.d. 25 september 2001 en is als volgt geformuleerd:
De doelen cameratoezicht, in het kader van een veiligheidsplan, zijn:
 - Het voorkomen van strafbare feiten en orde problemen in de aangewezen vrij toegankelijke ruimten en binnenstraten van de flats.
 - Het verzorgen van adequate hulpverlening aan slachtoffers.
 - Het verhogen van het gevoel van veiligheid in de aangewezen vrij toegankelijke ruimten en binnenstraten van de flats.Daarnaast is een doel:
 - Ondersteuning bij opsporing van strafbare feiten door de politie.
3. Met cameratoezicht worden persoonsgegevens verwerkt van uitsluitend personen die zich begeven in de vrij toegankelijke ruimten van de flats en de daarbij behorende binnenstraten van woningstichting Patrimonium in Amsterdam Zuidoost.
4. Vastgelegde beelden worden enkel verstrekt aan politiefunctionarissen. Een verstrekking vindt plaats door de verantwoordelijke naar aanleiding van een gemeld incident dat past binnen de doelstelling.
5. De volgende maatregelen worden genomen om de beveiliging van de verwerking van gegevens te waarborgen:
 - De verantwoordelijke neemt maatregelen dat de cameratoezichtapparatuur en toezichtcentrale tegen vandalisme en inbraak beveiligd is en tegen onrechtmatige en ongewenste beïnvloeding en gebruik. Maatregelen worden in samenspraak met de politie genomen.
 - De gegevensdrager, welke onderdeel uitmaakt van de cameratoezichtapparatuur, staat opgesteld in een afgesloten kast of ruimte welke inbraak- en brandvertragende eigenschappen bezit.
 - Alleen door de verantwoordelijke geautoriseerde districtscoördinator van Patrimonium of andere door de verantwoordelijke geautoriseerde personen, hebben toegang tot de gegevensdrager. Daartoe hebben alleen de geautoriseerde districtscoördinator of andere door de verantwoordelijke geautoriseerde personen toegang tot afgesloten kast of ruimte en is de gegevensdrager elektronisch beveiligd.
 - De verantwoordelijke zorgt er voor dat de toezichtcentrale afgeschermd is voor publiek.
 - Alleen door de verantwoordelijke geautoriseerde personen hebben algehele toegang tot de toezichtcentrale.
 - Niet standaard geautoriseerde personen hebben slechts toegang tot de toezichtcentrale telkenmale na toestemming van de districtscoördinator.
 - Niet standaard geautoriseerde personen dienen alvorens zij de toezichtcentrale betreden een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen, waarop tevens vermeld staan datum, naam en organisatie.
 - Toegang tot de toezichtcentrale kan alleen van binnenuit worden verleend.
 - De verantwoordelijke verlangt van de organisatie waar cameratoezichthouders in dienst zijn dat zij aantoonbare maatregelen neemt of procedures volgt ten aanzien van de cameratoezichthouders om veiligheidsrisico's, gelet op de doelstelling, zoveel mogelijk uit te sluiten.
 - Cameratoezichthouders ondertekenen een geheimhoudingsverklaring.

Bijlage 7 Procedurehandboek cameratoezicht semi-openbare ruimte

B 7.1 Algemeen

- B 7.1.1 Dit handboek behandelt regels, procedures en handelingen die uitgevoerd moeten worden door degenen die verantwoordelijk zijn voor - of met de uitvoering belast zijn van - cameratoezicht.
- B 7.1.2 In dit handboek wordt bedoeld met:

Doelstelling cameratoezicht:

De doelstelling voor cameratoezicht zoals door woonstichting Patrimonium vastgesteld d.d. 18 september 2001, voor de door haar aangewezen ruimten en als volgt geformuleerd:

De doelen cameratoezicht, in het kader van een veiligheidsplan, zijn:

- Het voorkomen van strafbare feiten en orde problemen in de aangewezen vrij toegankelijke ruimten en binnenstraten van de flats.
- Het verzorgen van adequate hulpverlening aan slachtoffers.
- Het verhogen van het gevoel van veiligheid in de aangewezen vrij toegankelijke ruimten en binnenstraten van de flats.

Daarnaast is een doel:

- Ondersteuning bij opsporing van strafbare feiten door de politie.

Cameratoezicht:

toezicht dat wordt uitgeoefend door middel van een technisch hulpmiddel waarbij tevens gegevens worden vastgelegd op een gegevensdrager.

Cameratoezichtapparatuur:

een technisch hulpmiddel omschreven als een configuratie van componenten die signalen detecteert, deze transporteert, hun registratie activeert en de signalen registreert.

Cameratoezichtwerkzaamheden:

al die werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van cameratoezicht.

Gegevensdrager:

onderdeel van het technisch hulpmiddel waarop gegevens worden vastgelegd.

Persoonsgegevens:

elk gegeven betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.

Misdrijfincident:

een misdrijf dat valt onder de cameradoelstelling.

Cameratoezichthouder:

functionaris in dienst van een organisatie die onder verantwoordelijkheid van de districtscoördinator belast is met de uitvoering van cameratoezicht en derhalve aangemerkt wordt als bewerker van persoonsgegevens.

Districtscoördinator: persoon in dienst bij woonstichting Patrimonium die namens de verantwoordelijke belast is met de organisatie van cameratoezicht.

Live bekijken:

het via monitoren direct kunnen observeren van de gebeurtenissen door middel van cameratoezichtapparatuur.

Toezichtcentrale:

de ruimte waar de monitoren zijn geplaatst en cameratoezicht plaatsvindt.

Verantwoordelijke:

woningstichting Patrimonium stelt de doelstelling van
- en de middelen voor - de verwerking van persoonsgegevens vast.

- B 7.1.3 De verantwoordelijke is eigenaar van de cameratoezichtapparatuur.
- B 7.1.4 De verantwoordelijke is krachtens de Wet Bescherming Persoonsgegevens verantwoordelijk voor de organisatie, vergaring, vastlegging en verstrekking van informatie en persoonsgegevens die middels de cameratoezichtapparatuur zijn verkregen.
- B 7.1.5 Indien zich een situatie voordoet waarin het handboek niet voorziet, dan moet contact worden opgenomen met de districtscoördinator voor beheerzaken en met de buurtregisseur van politie voor politionele zaken die verband houden met cameratoezicht.

B 7.2 Inbedding en verantwoordelijkheden

- B 7.2.1 Cameratoezicht wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke.
- B 7.2.2 De door het Operationeel Overleg Beheer ingestelde werkgroep cameratoezicht is betrokken vanuit haar toebedeelde coördinerende en initierende rol met betrekking tot de voortgang en uitvoering van cameratoezicht in de openbare ruimte en in de semi-openbare ruimte en de afstemming hiertussen in Amsterdam Zuidoost.
- B 7.2.3 Door de verantwoordelijke aangewezen cameratoezichthouders zijn belast met de uitvoering van cameratoezicht, onder verantwoordelijkheid van de districtscoördinator, waarbij de uitvoering in overeenstemming plaatsvindt met de doelstelling en het gestelde in de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Bedoelde cameratoezichthouders staan onder directe leiding van een uit de eigen organisatie met leidinggevende verantwoordelijkheden belast persoon.

B 7.3 Beeldmateriaal

- B 7.3.1 Beeldmateriaal wordt digitaal opgenomen en bewaard op een gegevensdrager.
- B 7.3.2 Beeldmateriaal, dat niet nodig is als bewijsmateriaal of wordt gebruikt in een opsporingsonderzoek, wordt automatisch elektronisch gewist, 4 dagen na de opname van de beelden.

B 7.4 Organisatie toezichtcentrale

- B 7.4.1 De verantwoordelijke neemt maatregelen dat de cameratoezichtapparatuur en toezichtcentrale tegen vandalisme en inbraak beveiligd is en tegen onrechtmatige en ongewenste beïnvloeding en gebruik. Maatregelen worden in samenspraak met de politie genomen.
- B 7.4.2 De gegevensdrager, welke onderdeel uitmaakt van de cameratoezichtapparatuur, staat opgesteld in een afgesloten kast of ruimte welke inbraak- en brand vertragende eigenschappen bezit.
- B 7.4.3 Alleen door de verantwoordelijke geautoriseerde districtscoördinator of andere door de verantwoordelijke geautoriseerde personen, hebben toegang tot de gegevensdrager. Daartoe hebben alleen de geautoriseerde districtscoördinator of andere door de verantwoordelijke geautoriseerde personen toegang tot afgesloten kast of ruimte en is de gegevensdrager elektronisch beveiligd.
- B 7.4.4 De verantwoordelijke zorgt er voor dat de toezichtcentrale afgeschermd is voor publiek.
- B 7.4.5 Alleen door de verantwoordelijke geautoriseerde personen hebben algehele toegang tot de toezichtcentrale.
- B 7.4.6 Niet standaard geautoriseerde personen hebben slechts toegang tot de toezichtcentrale telkenmale na toestemming van de districtscoördinator.
- B 7.4.7 Niet standaard geautoriseerde personen dienen alvorens zij de toezichtcentrale betreden een geheimhoudingsverklaring te ondertekenen, waarop tevens vermeld staan datum, naam en organisatie.
- B 7.4.8 Toegang tot de toezichtcentrale kan alleen van binnenuit worden verleend.

B 7.5 Procedures rond cameratoezicht

- B 7.5.1 De cameratoezichtapparatuur wordt bediend door de geautoriseerde cameratoezichthouders waarbij de werkzaamheden onder aansturing en verantwoordelijkheid van de districtscoördinator plaatsvinden. Van maandag tot en met zondag van 08.00 tot 02.00 uur worden de beelden live bekeken. Gedurende 24 uur per etmaal worden beelden opgenomen.
- B 7.5.2 Wanneer cameratoezichthouders een misdrijfincident zien gebeuren of zien ontstaan, worden de beelden doorgeschakeld naar het politiebureau Ganzenhoef. Een politiefunctionaris neemt zonodig de bediening van de cameratoezichtapparatuur over, beoordeelt de beelden en bepaalt de wijze en mate van politie-inzet.
- B 7.5.3 Wanneer cameratoezichthouders een incident zien gebeuren of zien ontstaan, niet zijnde een misdrijfincident, of een overlastsituatie waarnemen, kunnen in het gebied aanwezige toezichthouders voor opvolging aangestuurd worden. Hiertoe zijn communicatiemiddelen in de toezichtcentrale aanwezig.

- B 7.5.4 Bij incidenten of situaties waarbij het niet helder is of de beelden door geschakeld moeten worden naar het politiebureau, neemt de functionaris die met de leiding over de cameratoezichthouders belast is een besluit.
- B 7.5.5 Cameratoezichthouders vullen op basis van waargenomen situaties een Toezicht Informatie Systeem in. In dit TIS wordt aan de hand van waarnemingen vastgelegd: feitcode, plaatscode, datum, tijd, opvolgingsprocedure en tijdsduur dat opvolgende instantie ter plaatse is.
- B 7.5.6 De buurtregisseur van politie kan bij de verantwoordelijke een verzoek indienen om beeldmateriaal ter beschikking te stellen in het kader van een opsporingsonderzoek, overeenkomstig de doelstelling van camera-toezicht.
- B 7.5.7 De districtscoördinator maakt in opdracht van de verantwoordelijke van het gevraagde beeldmateriaal een kopie. De buurtregisseur haalt het kopie in persoon op en tekent voor ontvangst in het kopieregister onder vermelding van naam, dienstnummer, datum, tijd en doel.
- B 7.5.8 De politie is na ontvangst van het kopie verantwoordelijk voor een zorgvuldig en rechtmatig gebruik van de persoonsgegevens. De politie behoudt het kopie zolang nodig voor het opsporingsonderzoek of rechtszaak, waarna het vernietigd wordt. Van vernietiging wordt melding gemaakt aan de districtscoördinator.

B 7.6 Rechten betrokkene

- B 7.6.1 Een ieder kan de verantwoordelijke ingevolge artikel 35 van de WBP verzoeken hem mede te delen of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt.
- B 7.6.2 Een verzoek tot mededeling dient schriftelijk gericht te worden aan woningstichting Patrimonium, t.a.v. de districtscoördinator, Postbus 23031, 1100 DM Amsterdam Zuidoost.
- B 7.6.3 De verantwoordelijke deelt de verzoeker schriftelijk binnen vier weken mee of hem betreffende persoonsgegevens worden verwerkt. Hierbij wordt de omschrijving van het doel aangegeven, de categorieën van gegevens waarop de verwerking betrekking heeft, de ontvanger van de gegevens.
- B 7.6.4 Degene aan wie overeenkomstig artikel 35 WBP kennis is gegeven van hem betreffende persoonsgegevens, kan de verantwoordelijke verzoeken deze te verbeteren, aan te vullen, te verwijderen, of af te schermen indien deze feitelijk onjuist zijn voor het doel van de verwerking onvolledig of niet terzake dienend te zijn, dan wel anderszins in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt.
- B 7.6.5 Een correctieverzoek dient schriftelijk gericht te worden aan woonstichting Patrimonium, t.a.v. de districtcoördinator, Postbus 23031, 1100 DM Amsterdam Zuidoost. In het verzoek dient de gewenste verbetering, aanvulling of verwijdering aangegeven te worden.

- B 7.6.6 Op een correctieverzoek wordt binnen vier weken nadat het verzoek ontvangen is, schriftelijk beslist. Een weigering is met redenen omkleed.
- B 7.6.7 Een verzoek wordt ten aanzien van een minderjarige die de leeftijd van 16 jaren nog niet heeft bereikt, en ten aanzien van een onder curatele gestelde gedaan door diens wettelijke vertegenwoordigers.
- B 7.6.8 De verantwoordelijke draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker. De behandelend functionaris kan verlangen dat de verzoeker hem bescheiden toont waaruit zijn identiteit blijkt alsmede die van degene namens wie hij optreedt.
- B 7.6.9 Aan een verzoek tot mededeling wordt geen gevolg gegeven, ingevolge artikel 43 WBP, voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten.

B 7.7 Personele aangelegenheden

- B 7.7.1 De verantwoordelijke verlangt van de organisatie waar cameratoezicht houders in dienst zijn dat zij aantoonbare maatregelen neemt of procedures volgt ten aanzien van de cameratoezichthouders om veiligheidsrisico's, gelet op de doelstelling, zoveel mogelijk uit te sluiten.
- B 7.7.2 Cameratoezichthouders ondertekenen een geheimhoudingsverklaring.
- B 7.7.3 De districtscoördinator ziet er op toe dat cameratoezichthouders voldoen aan de vastgestelde functie-eisen alvorens deze door de verantwoordelijke worden geautoriseerd voor cameratoezichtwerkzaamheden.
- B 7.7.4 In de toezichtcentrale en in de lokale meldkamer op het politiebureau Ganzenhoef is altijd een kopie van het handboek aanwezig.
- B 7.7.5 Aan een cameratoezichthouder of politiefunctionaris kan worden gevraagd ter rechtszitting te verschijnen en een getuigenis af te leggen. Wanneer een band als bewijsmateriaal ter rechtszitting gebruikt wordt, kan het noodzakelijk zijn dat een cameratoezichthouder die aanwezig was in de toezichtcentrale of politiefunctionaris die aanwezig was op politiebureau een ondersteunende verklaring afgeeft over datgene dat via de monitoren waargenomen is.
- B 7.7.6 Gelet op het doel van cameratoezicht zijn de camera's zodanig geplaatst dat ze alleen privaat gebied bestrijken en niet de openbare ruimte. Desondanks zal het niet altijd mogelijk zijn te voorkomen dat de camera's de openbare ruimte bestrijken.

B 7.8 Periodieke controles

- B 7.8.1 De districtscoördinator draagt er zorg voor dat door de cameratoezichthouders de cameratoezichtapparatuur dagelijks gecontroleerd wordt, teneinde cameratoezicht op een rechtmatige en juiste wijze uit te voeren.

B 7.9 Afstemming en verantwoording

- B 7.9.1 In de werkgroep cameratoezicht overleggen politie, stadsdeel, woonstichting Patrimonium en woningstichting De Key over de voortgang en uitvoering van cameratoezicht in de openbare ruimte en in de semi-openbare in Amsterdam Zuidoost en over de afstemming hiertussen. De werkgroep rapporteert aan de verantwoordelijke, het Operationeel Overleg Beheer en aan de lokale driehoek.
- B 7.9.2 De werkgroep cameratoezicht rapporteert jaarlijks over de werking en effecten van cameratoezicht. De rapportage wordt opgesteld op basis van het vastgestelde evaluatieplan.

Bijlage 8 Evaluatieplan semi-openbare ruimte

Bij projecten waar bij cameratoezicht in de openbare ruimte en het semi-openbare gebied kan worden samengewerkt, zoals in Kraaiennest, verdient het aanbeveling ook de dataverzameling gecombineerd uit te voeren. Dat maakt het mogelijk de uitkomsten te vergelijken, maar een tweede voordeel is de kostenbesparing. De respondenten kunnen immers zowel antwoord geven op vragen over de publieke ruimte als voor privaat gebied.

Voor een effectevaluatie in semi-openbaar gebied moeten dezelfde methoden van onderzoek worden ingezet als voor de openbare ruimte. Extra aandacht zou echter uit moeten gaan naar de gebruikers van de ruimte, de bewoners. In de enquête moet gedetailleerd worden vastgesteld waar men zich precies onveilig voelt en waar men eventueel slachtoffer is geworden van criminaliteit. Daarnaast moeten uiteraard de eigenaren, beheerders en exploitanten van de gebouwen bij het onderzoek worden betrokken. Voor informatie over de hoeveelheid incidenten kan waarschijnlijk -naast politieregistraties- gebruik worden gemaakt van het Toezicht Informatie Systeem en andere incidentenregistraties die worden bijgehouden door woningcorporaties, beheerders en anderen.

Ook de procesevaluatie in de semi-openbare ruimte is qua opzet bij voorkeur gelijk aan de evaluatie in het openbare gebied. Ook hierbij moet uiteraard rekening worden gehouden met een uitbreiding van de samenstelling van de groep sleutelfiguren, zodat ook private partijen goed vertegenwoordigd zijn.

Voor de opzet wordt verwezen naar bijlage 5.

Bijlage 9 Actiepuntenlijst

In dit hoofdstuk worden vier actiemodules weergegeven die partijen moeten doorlopen. De punten uit de actiemodules komen voort uit het plan van aanpak.

Actie 1

Actie 1	Actoren	Tijd
Vaststellen plan van aanpak	OOB	september 2001

Actie 2

Actie 2	Actoren	Tijd
Vaststellen juridische en organisatorische inbedding, waaronder verstaan wordt: • huishoudelijk reglement werkgroep cameratoezicht; • privacyreglement cameratoezicht openbare ruimte; • procedurehandboek cameratoezicht openbare ruimte; • procedurehandboek cameratoezicht semi-openbare ruimte; • melding cameratoezicht semi-openbare ruimte en toesturen privacyreglement cameratoezicht openbare ruimte aan de Registratiekamer.	Werkgroep cameratoezicht, projectgroep cameratoezicht centrale stad, management en juridische zaken van politie, stadsdeel en woningbouwcorporaties.	september – oktober 2001

Actie 3

Actie 3	Actoren	Tijd
Besluit over samengevoegde toezichtcentrales in VBK en de uitwerking hiervan, zoals: • inventarisatie technische consequenties; • vaststellen van het niveau van cameratoezicht; • vaststellen van het niveau van beveiliging in de toezichtcentrale en het gebouw waar deze in is gevestigd; • opstellen budget voor alle materiële en facilitaire kosten; • besluit over het type camera-toezichthouder; - opstellen programma van eisen; - offertes aanvragen en beoordelen; - opstellen van een contract met toezicht/ beveiligingsorganisatie; • opstellen budget voor personele kosten; • vaststellen van een verdeelsleutel voor de totale kosten.	Werkgroep cameratoezicht	september – november 2001

Actie 4

Actie 4	Actoren	Tijd
Vorbereidingen/communicatie • ontwikkelen opleidingsmodule cameratoezichthouder; • selecteren en trainen camera-toezichthouders; • ontwikkelen en implementeren communicatiebeleid, zowel intern als extern; • afspraken maken over opvolgingstijden; • uitvoeren overige maatregelen; • toezien op een goede uitvoering van de (voorgenomen) maatregelen.	Werkgroep cameratoezicht, communicatie/voorlichtingsfunctionarissen van stadsdeel, politie en woningbouwcorporaties.	september – december 2001

Indien deze actiemodules doorlopen worden kan per 1 januari 2002 het op een nieuwe leest geschoeide cameratoezicht operationeel zijn.